

Наш ДІМ

2
2001

Для тих, хто будує і облаштовує оселі

Українська
мрія –
власний
дім!

(Плани
на стор.17)

У цьому номері:

Що
потрібно
знати
Батькам?
(стор.18)

Поради
господарю
(стор.30-31)

У НАСТУПНОМУ НОМЕРІ – ТЕПЛО- І ВОДОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОМІВОК. І НЕ ТІЛЬКИ!

Луганщина: забудовники схвалюють програму "Власний дім"

*Шановні читачі! У попередньому номері нашого журналу до Вас звертався заступник міністра аграрної політики України Яковенко В. П. з роз'ясненням програми для сільських забудовників "Власний дім". Сьогодні своїм досвідом виконання цієї програми ділиться з нами заступник голови облдержадміністрації Луганської області, член Координаційної міжвідомчої комісії з питань підтримки індивідуального житлового будівництва на селі **Русухін Леонід Іванович**.*

За останній час, у зв'язку із скороченням, а потім повною зупинкою державного фінансування соціального розвитку села, призупинено й зведення житла для працівників агропромислового комплексу, а низький рівень їх доходів не дає можливості продовжувати будівництво

за рахунок власних коштів. За цих причин, і без того складні демографічні обставини життя на селі, почали погіршуватися і створили негативний баланс трудових ресурсів, що в свою чергу сприяло зниженню обсягів виробництва сільгосппродукції.

Враховуючи складність обставин, важливість і гостроту проблеми, в області почали інтенсивно "проробляти" варіанти і шукати найбільш реальні шляхи їх вирішення. Так, для вивчення досвіду індивідуального житлового будівництва за рахунок довгострокового, пільгового кредитування в Белгородську область у другій половині 1996 року була відряджена група спеціалістів обласного

і районного рівнів. А вже в травні 1997 року Луганською облдержадміністрацією було створено державне підприємство "Обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі", якому доручалась розробка і реалізація програми за нормативними документами місцевого рівня.

Перші кредитні договори із забудовниками укладені у другому півріччі 1997 року, а до кінця року були побудовані і введені в дію п'ять житлових будинків. У січні 1998 року розпорядженням голови облдержадміністрації затверджується регіональна цільова програма.

Відповідно до Статуту, управління Фондом здійснюється дирекцією, для

Злам даху з мансардним поверхом додає архітектурі цього будинку своєрідності і динамічності. Немало таких будинків будується у передмісті центру України.

Добротний, без зайвих елементів, він призначений для звичайної сім'ї середніх розмірів.

Наявність декількох входів у будинок і багато господарчих приміщень дають можливість раціонально організувати ведення підсобного господарства. Із основного приміщення будинку – загальної кімнати передбачено вихід на широку терасу, що забезпечує зручний зв'язок з ділянкою.

Конструктивна схема будинку не складна. При будівництві рекомендується використовувати місцеві матеріали і стандартні залізобетонні панелі перекриттів.

зручності і підвищення оперативності в роботі із забудовниками в районах призначені регіональні представники. Контроль за діяльністю Фонду здійснює його Рада, склад якої затверджено головою облдержадміністрації.

Основні напрямки діяльності Фонду такі: організаційно-роз'яснювальна робота серед населення, формування кредитних ресурсів і підвищення ефективності їх використання, оперативна робота з укладання договорів, надання кредитів, організація приймання і реалізація сільгосппродукції, що повертається забудовниками, а також надання різноманітної допомоги і підтримки забудовникам, розвиток власної виробничої бази.

Згідно з положенням, довгострокові, пільгові кредити надаються забудовникам на будівництво або добудову житлових будинків і господарських споруд на строк до 20 років під 3% річних. Погашення кредитів і виплата процентів здійснюється після закінчення будівництва сільгосппродукцією власного виробництва. За еквівалент розрахунків прийнято 1 кг живої ваги великої рогатої худоби вищої вгодованості. Прийнята схема погашення кредитів, не дивлячись на тривалі строки їх використання, запобігає знеціненню кредитних ресурсів, що дуже важливо в умовах їх дефіциту.

За активної участі корпорації "Укراгропромбуд" було прийнято рішення про розробку цільових регіональних програм по всіх областях і підготовку відповідних законодавчих та нормативних актів щодо підтримки індивідуального житлового будівництва на селі шляхом довгострокового,

пільгового кредитування сільського населення спеціально створеними Фондами.

Кредитні ресурси Фонду на початковому етапі формувались за рахунок місцевих (в основному обласних) бюджетів і нетрадиційних джерел (націнки, відрахування, позики підприємств, добродійні відрахування) і в основному матеріалами за взаєморозрахунками. У 2000 році були виділені цільові кошти за рахунок державного бюджету в сумі 2,2 млн. грн. Однак, на жаль, у держбюджеті на 2001 рік допущено зниження рівня коштів, що виділялись для цієї мети.

Програма "Власний дім" - не просто метод будівництва житла, це комплексна багатоцільова програма соціально-економічних перетворень, що передбачає закріплення населення в сільській місцевості, поліпшення життєзабезпечення, підтримку розвитку підсобних господарств, збільшення обсягів виробництва сільгосппродукції, насичення продовольчого ринку області власною продукцією. Ідея, закладена в програму, чітко вписується в загальну концепцію житлової політики, а саме: кожен працездатний громадянин повинен мати можливість самостійно забезпечити себе і свою сім'ю достойним сучасним житлом. Все більшого значення набуває програма в умовах реформування АПК, оскільки вона сприяє прискоренню процесу формування дійсного господаря землі. Програма є особливо цінним здобутком для фермерів, які все більше заявляють про себе у сільськогосподарському виробництві. Необхідно відмітити, що забудовникам пропонуються сучасні проекти котеджів. Один з них наведено нижче*.

Важливо підкреслити, що в ході реалізації програми "Власний дім" тільки по Луганській області вже інвестовано більше 7 млн. грн, завершено будівництво 630 житлових будинків площею більше 55,8 тис. кв.м, господарських споруд площею понад 20 тис. кв.м, прокладено 7,8 км газових мереж і газифіковано 256 осель. Все це здійснено на поворотній основі. В рахунок погашення кредитів і сплати процентів уже повернуто сільгосппродукції в еквівалентному перерахунку близько 350 тонн ВРХ в живій вазі. У цілому ж, виходячи із суми виданих кредитів, ми маємо фактично оплачене в розстрочку на 10-15 років замовлення на виробництво 4,5-5,0 тисяч тонн ВРХ в живій вазі, що об'єктивно приведе до необхідності вирощування 12-15 тис. голів худоби в підсобних сільських господарствах.

Щоб мати зворотню реакцію забудовників, тобто знати як вони оцінюють запропоновану програму, ми провели опитування. Практично всі відгуки схвальні, люди підтримують програму "Власний дім" і просять розширити її впровадження.

Успіхи у виконанні вказаної програми в нашій області стали можливими завдяки постійній її підтримці голови облдержадміністрації **Олександра Сергійовича Єфремова**, голови обласної Ради **Віктора Миколайовича Тихонова**, ряду керівників районів, голів сільрад.

Разом з тим, доцільно сказати і про проблеми, що виникли на шляху подальшого розвитку і поширення програми. Насамперед - це обмеженість кредитних ресурсів і нерівномірність їх виділення протягом року. Враховуючи численні звернення забудовників, необхідно розглянути питання про розширення напрямків кредитування (закупка кормів, молодняку, техніки). Потрібно врегулювати питання оподаткування Фондів і визначити джерела на витрати для їх утримання та розвитку.

Однак і в подальшій роботі облдержадміністрація Луганської області буде докладати максимум зусиль для розширення кредитування сільських забудовників та виконання програми "Власний дім", шукатиме нові шляхи і джерела фінансування соціального розвитку села.

Л.І. Рисухін,
заступник голови
облдержадміністрації
Луганської області

Техніко-економічні показники

Будівельний об'єм – 951,40 м³. Площа забудови – 155,20 м². Загальна площа – 226,25 м². Житлова площа – 99,83 м². Габаритні розміри – 14,0х15,0 м

План цокольного поверху

План першого поверху

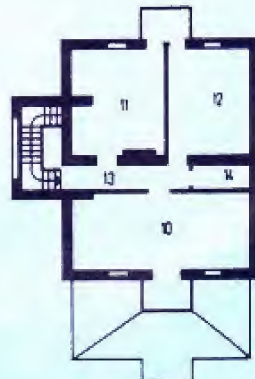
План мансардного поверху

1700

1500

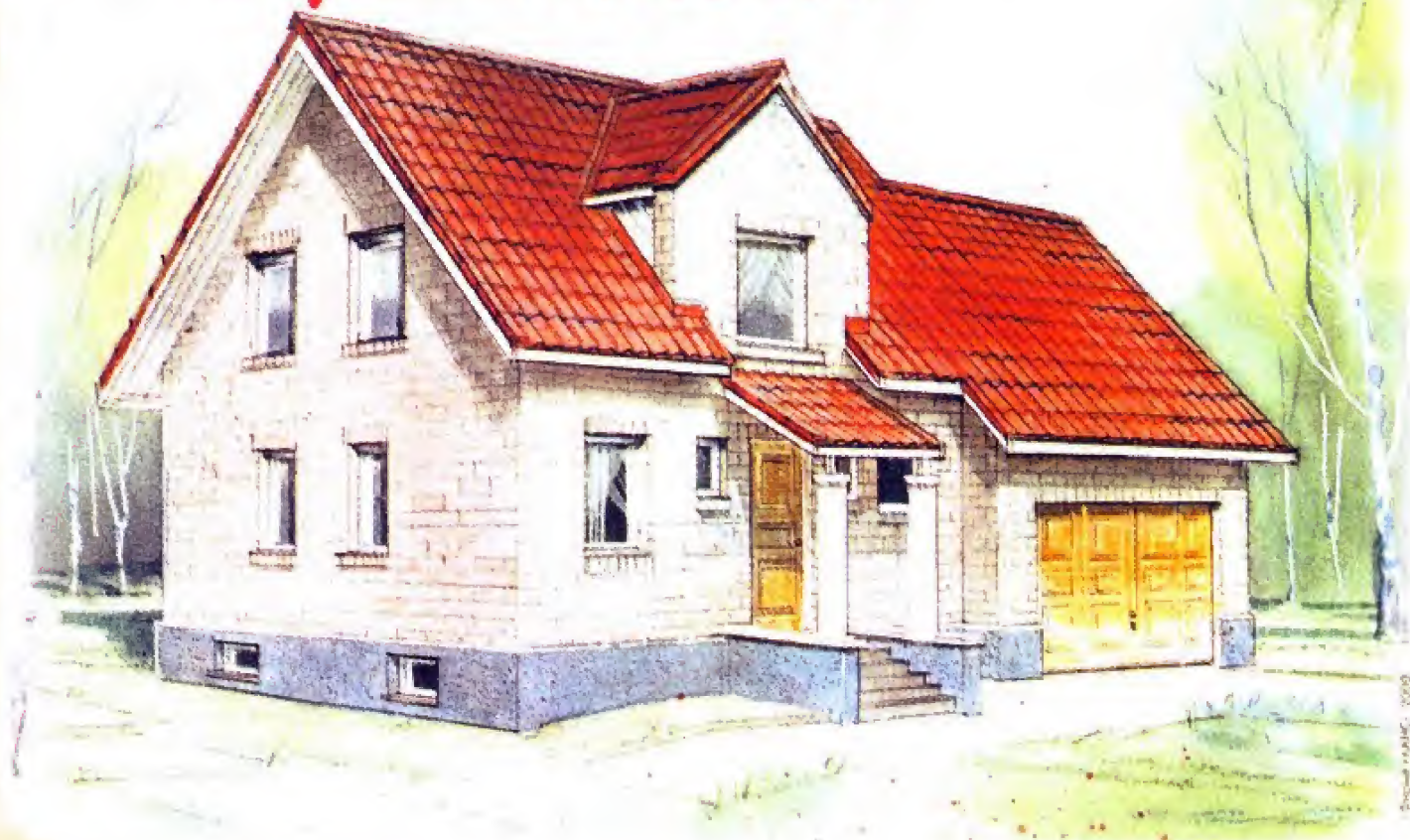
1. Тамбур – 1,38 м².
2. Передпокій – 15,58 м².
3. Житлова кімната – 14,38 м².
4. Загальна кімната – 24,22 м².
5. Кухня – 13,23 м².
6. Санвузол – 5,48 м².
7. Санвузол – 1,26 м².
8. Тераса – 12,09 м².
9. Тераса – 19,25 м².
10. Спальня – 24,81 м².
11. Спальня – 17,72 м².
12. Спальня – 18,70 м².
13. Коридор – 6,09 м².
14. Комора – 3,23 м².
15. Гараж – 18,70 м².
16. Роздягальня – 13,62 м².
17. Топочна – 21,45 м².
18. Майстерня – 9,88 м².
19. Госп. приміщення – 10,28 м².
20. Душ – 1,98 м².
21. Сауна – 4,26 м².

*Проекти можна замовляти за тел. (044) 263-89-45.

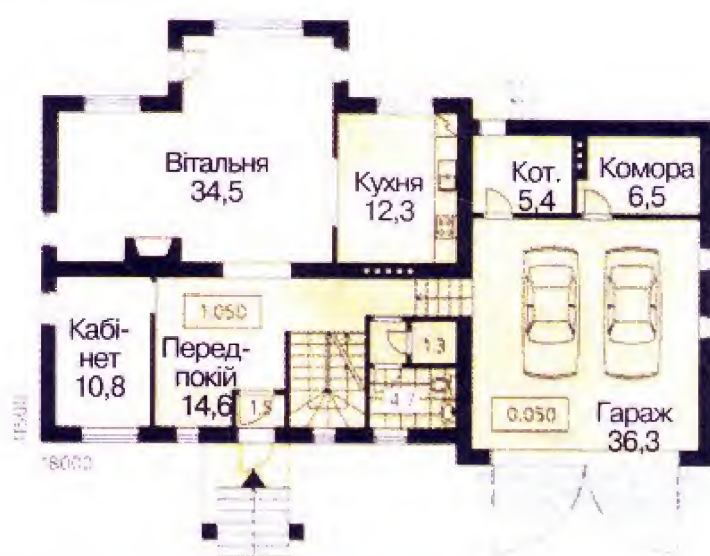

Свою мрію — в реальність

За скромним фасадом цього економічного і добротного котеджу приховується необхідний набір приміщень, що надає високий рівень комфорту навіть найвибагливішим його мешканцям. У будинку наявний цокольний поверх, фундамент - збірний залізобетон, стіни і перегородки - газобетонні блоки чи брус.

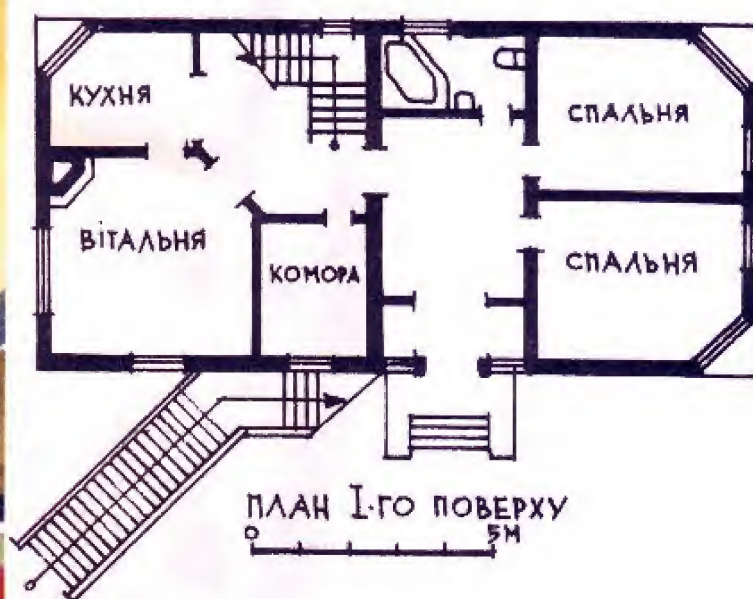

Загальна площа 334,4, житлова 133,7 кв.м

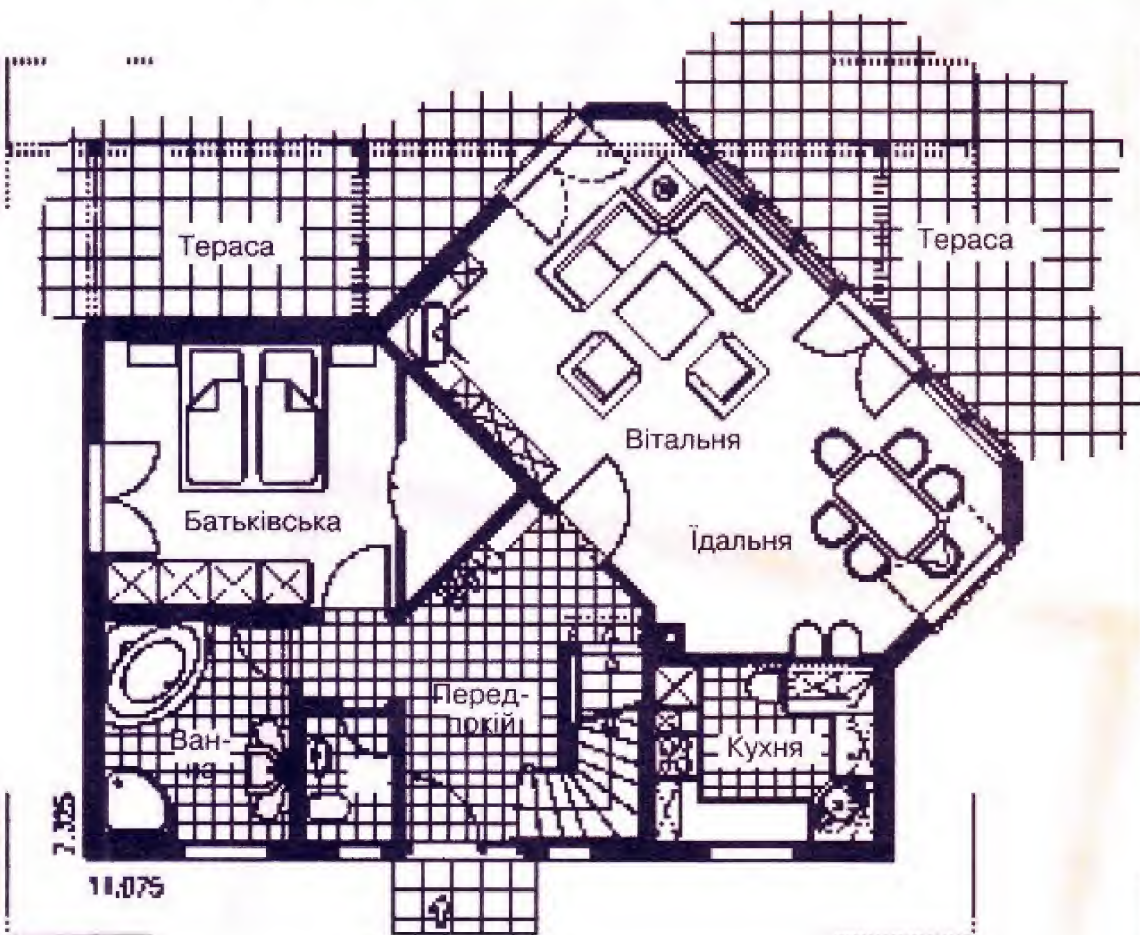
На малюнку зображено житловий будинок, в плані якого застосовано лінійну схему розташування основних житлових приміщень – на першому поверсі традиційна вхідна зона з тамбуром, передпокоюми і вітальнею. Оригінальність цього проекту полягає в тому, що він має розвинені зовнішні сходи, завдяки яким влаштовано окремий вхід в зону спалень другого поверху. Таким чином, легко буде мешкати двом чи більше сім'ям у випадку розширення родини. Балкон - головний формоутворюючий елемент, він відіграє важливу роль як у вертикальному зонуванні, так і в архітектурному рішенні головного фасаду.

Важливою барвою в палітрі формотворчості архітектора є вікна. Кажуть, що вікна – очі будинку. Звична форма прямокутних вікон привнесена в індивідуальне житло з типового проектування, де інакше і не бується. В будинку, що має традиційні форми дахів, доречно застосувати вікна з полігональними елементами, які, до речі, є традиційними в палітрі української національної творчості.

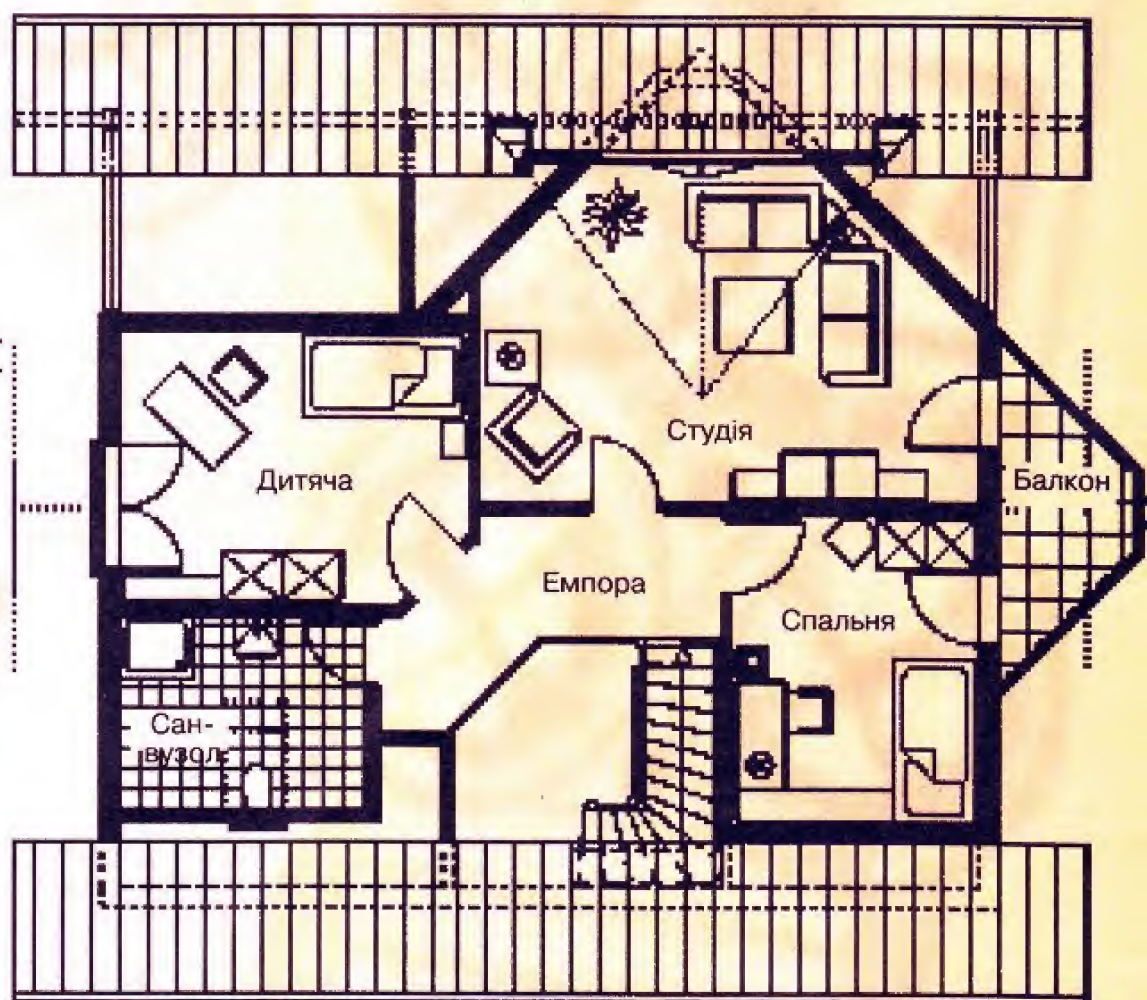

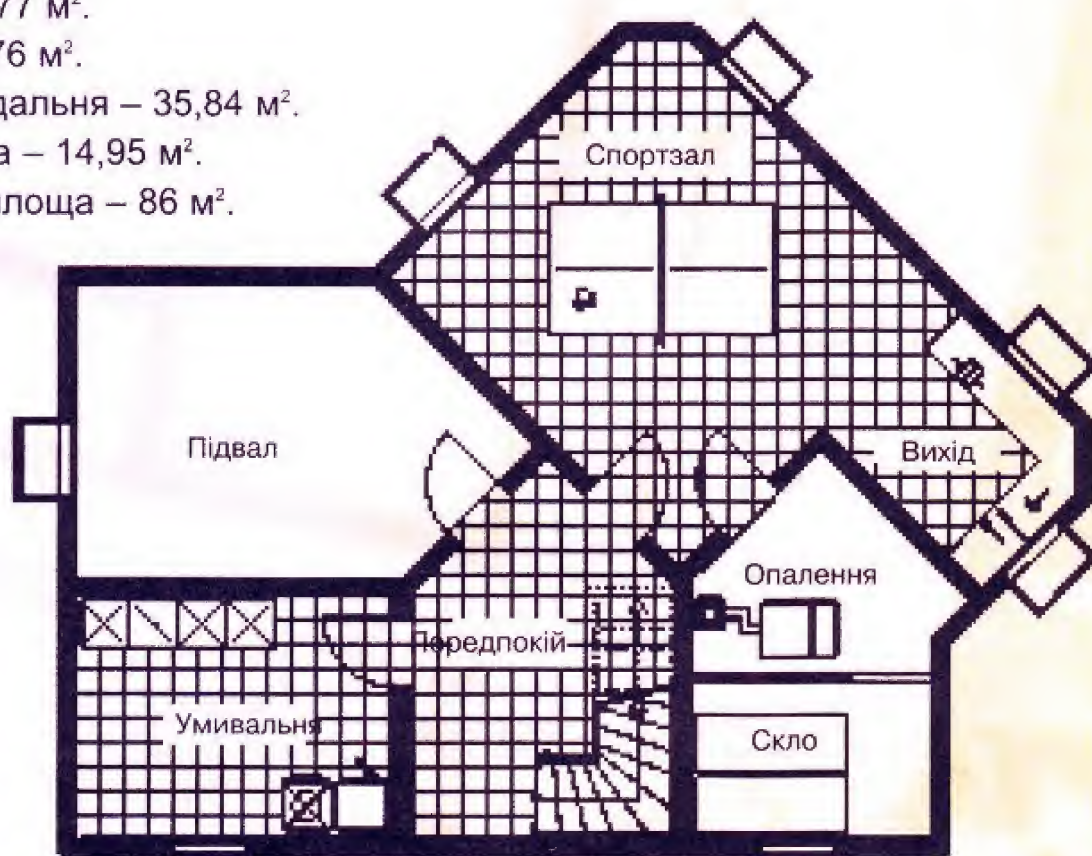
Своє життя — в реальності

Туалет для гостей – 2,17 м².
Передпокій – 4,66 м².
Ванна – 7,77 м².
Кухня – 7,76 м².
Житлова/їдальня – 35,84 м².
Батьківська – 14,95 м².
Загальна площа – 86 м².

Емпора – 7,10 м².
Душ/С.В. – 5,66 м².
Дитяча – 14,15 м².
Спальня для гостей – 9,54 м².
Студія – 20,87 м².
Загальна площа – 57,33 м².

Приміщення для улюбленого заняття, робоче приміщення, опалення, велика умивальня – для всього вдосталь місця, яке становить 81 м².

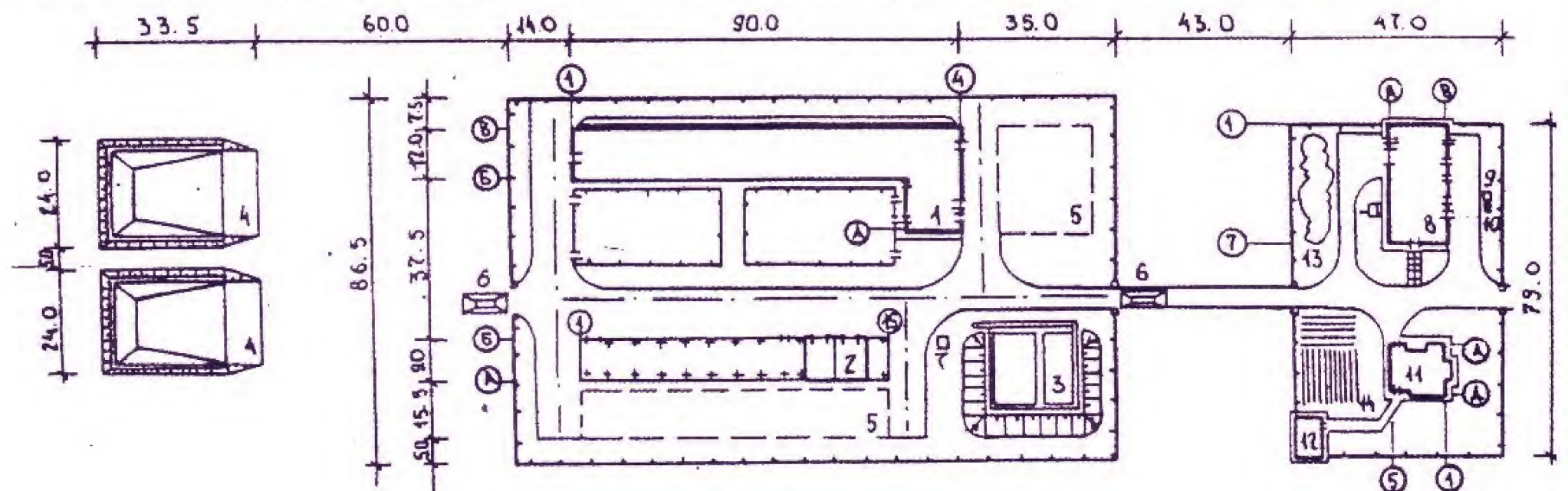

проекти фермерських господарств

готування кормів, а також зооветеринарна та комора для зберігання дезматеріалів. 2. Допоміжний блок, в якому запроєктовано комору для зберігання зерна, приміщення для обслуговування техніки і обладнання, навіс для зберігання техніки. 3. Сховище кормових коренеплодів. 4. Гноєсховище. 5. Дезинфекційний бар'єр. 6. Блок переробки свинини, в якому передбачені: забійний пункт з холодильником, дільниця переробки м'яса для приготування ковбас, лабораторія по оцінці якості, холодильні камери, топочна, слюсарна дільниця. 7. Житловий будинок. 8. Господарчий блок. 9. Склад вугілля. 10. Склад золи. 11. Сад. 12. Город. 13. Трансформаторна підстанція.

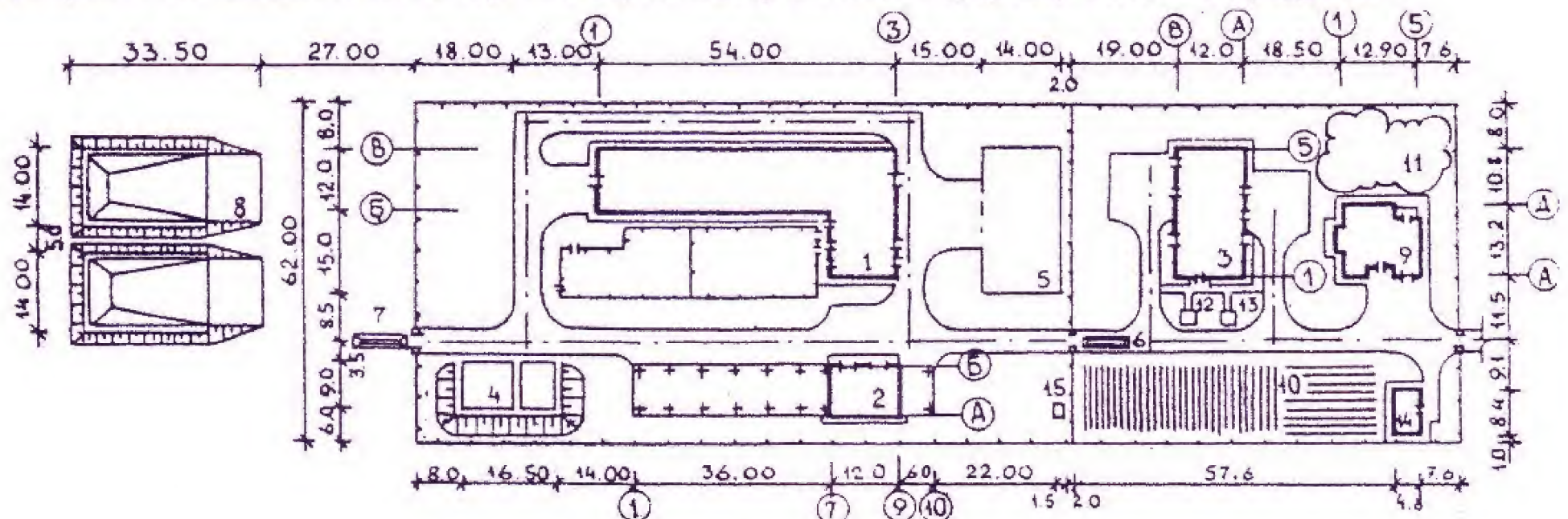
Фермерське господарство для відгодівлі ВРХ з первинною переробкою м'ясопродуктів на 100 голів.

Експлікація будівель і споруд:

1. Корівник на 50 корів із закінченим виробничим циклом, в якому передбачені: приміщення для утримання худоби, доїльний зал, приміщення для зберігання фуражу і підстилки, приміщення для підготовки кормів, комору для зберігання коренеплодів, зооветеринарну, денник для коня, денник для теління корів, вакуумнасосну і котельну. 2. Допоміжний блок, в якому передбачається сховище для зерна і сіна, приміщення для обслуговування техніки. 3. Траншея для силосу та сінажу. 4. Гноєсховище. 5. Майданчик для коренеплодів. 6. Дезинфекційний бар'єр. 7. Трансформаторна підстанція. 8. Блок переробки яловичини з убійним пунктом. 9. Склад вугілля. 10. Склад золи. 11. Житловий будинок. 12. Господарчий блок. 13. Сад. 14. Город.

Фермерське господарство на 25 корів по виробництву молока і переробці молочних продуктів.

Експлікація будівель і споруд:

1. Корівник на 25 корів з завершеним виробничим циклом з вигульним майданчиком, в якому передбачені: приміщення для утримання худоби, зберігання фуражу і підстилки, підготовки кормів, доїльний зал, комора для зберігання коренеплодів, зооветеринарне приміщення, денник для коня, денник для теління корів, вакуумнасосна. 2. Допоміжний блок, в якому передбачається сховище для зерна і сіна, приміщення для обслуговування техніки. 3. Блок по переробці молока в якому запроєктована переробка молока на вершки, сир і вершкове масло. 4. Траншея для силосу та сінажу. 5. Майданчик для коренеплодів. 6-7 Дезинфекційний бар'єр. 8. Гноєсховище. 9. Шестикімнатний житловий будинок. 10. Город. 11. Сад. 12. Склад вугілля. 13. Склад золи. 14. Господарчий блок. 15. Трансформаторна підстанція.

ЗАПРОШУЄМО ДО СПІВРОБІТНИЦТВА!

Наша адреса: 02094 м. Київ-94, Попудренка, 52
тел. (044) 552-82-74, 552-83-64 факс. 573-20-25

ПОЕТАПНЕ БУДІВНИЦТВО ОСЕЛІ

Останнім часом до редакції надходять листи від фермерів, які просять наводити проекти будинків саме для них, враховуючи специфіку ведення підсобного господарства. Редакція виконує ці побажання. Наведений проект будинку рекомендується в першу чергу для фермерів та сільських жителів, які мають підсобне господарство. Успіхів Вам у здійсненні української мрії, шановні забудовники.

Колектив редакції

В основу наведеного проекту покладено принцип трансформації планування будинку з врахуванням майбутнього збільшення складу сім'ї і розширення господарської діяльності.

Проектні матеріали подані у вигляді наочних аксонометричних малюнк

ів та штрихових креслень, що розкривають конструктивні й об'ємно-просторові рішення будинку, етапність його будівництва.

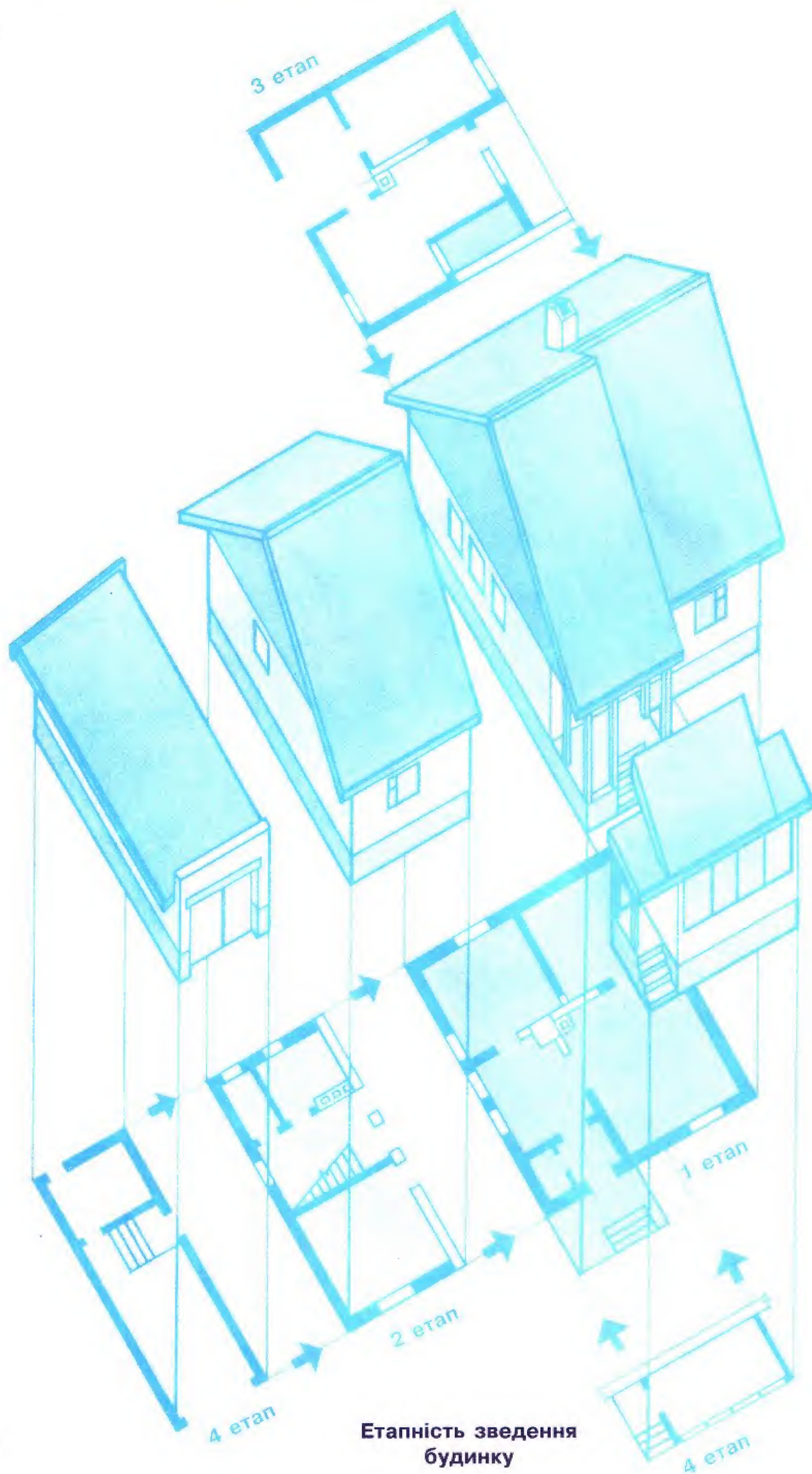
На першому етапі будується двокімнатний житловий будинок площею 30,7 м², на другому - прибудова без

зміни планування існуючої частини, в якій розміщена ще одна спальна кімната площею 12,6 м², туалет, ванна кімната та при необхідності сходи на горище.

Водночас із зведенням прибудови можна перепланувати горищний про-

стір під мансарду та підсобні приміщення - третій за кошторисом етап будівництва. Мансарда включає дві житлові кімнати із скошеними стелями площею 21 м² й 9 м².

Четвертим етапом будівництва є прибудова гаража, в якому виділяються приміщення для зберігання палива та сільськогосподарського інвентарю. Під гаражем можна розмістити підвал.

За бажанням власника до будинку можна прибудувати веранду й господарюди.

Однак слід пам'ятати, що як графічна, так і текстова частини роботи не розкривають деталей всіх елементів конструкцій та хід будівництва загалом. Вони спрямовують ініціативу забудовника, загострюють його увагу на тих або інших, найбільш важливих питаннях архітектури, будівництва й обладнання будинку.

Будівництво починається після погодження проекту будинку та його розміщення на ділянці з районним архітектором.

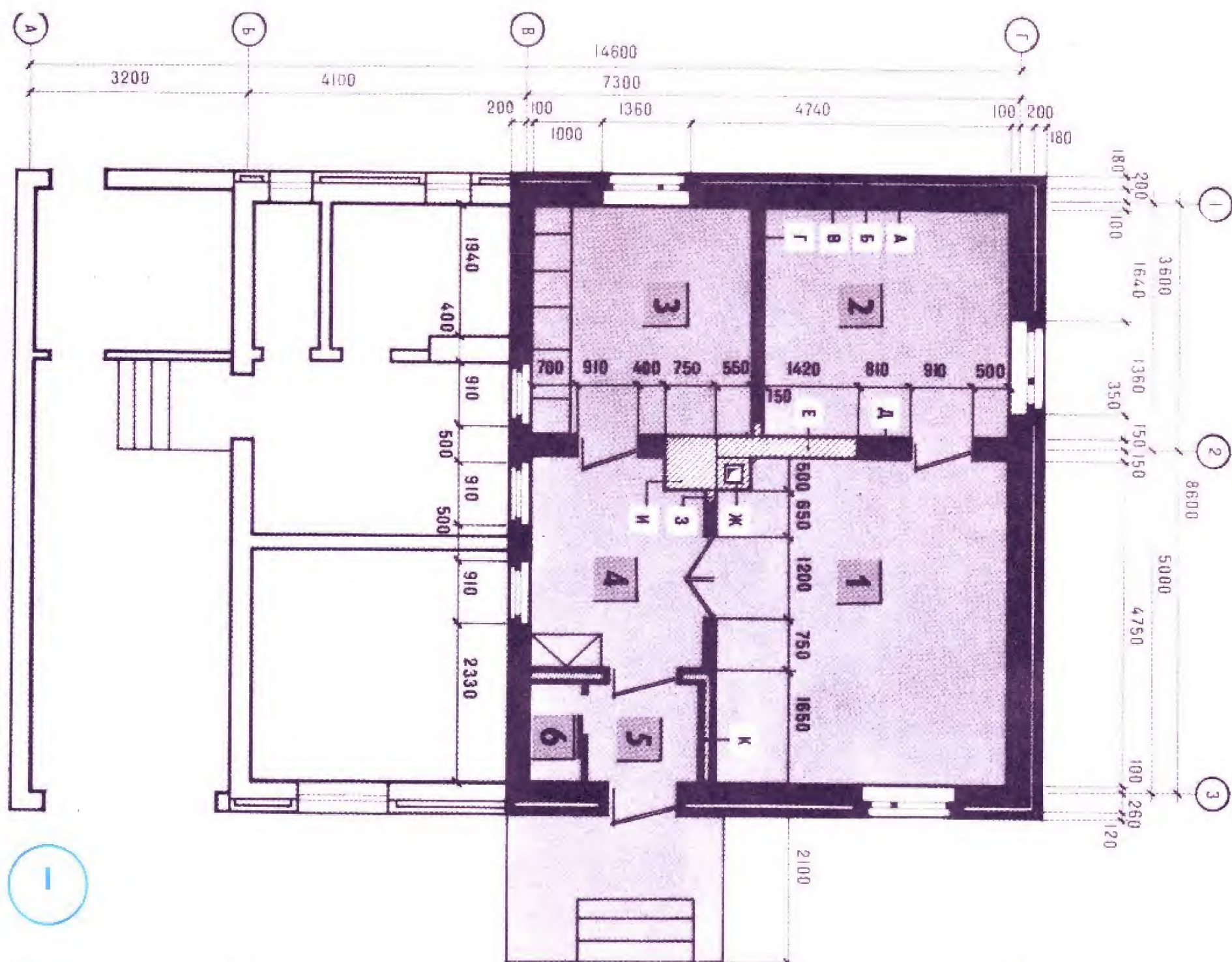
ЗАКЛАДЕННЯ ФУНДАМЕНТУ

Глибина закладання фундаменту залежить від виду ґрунту. На ґрунтах, що здимаються, розширюються чи стискаються під час замерзання/розмерзання (глинистих, суглинистих й т.п.), підшва фундаменту розташовується нижче глибини промерзання, яка в умовах України коливається від 0,7 до 0,9 м, а на крупнопіщаних та піщаних ґрунтах при низькому рівні ґрунтових вод - від -0,6 до 0,4 м.

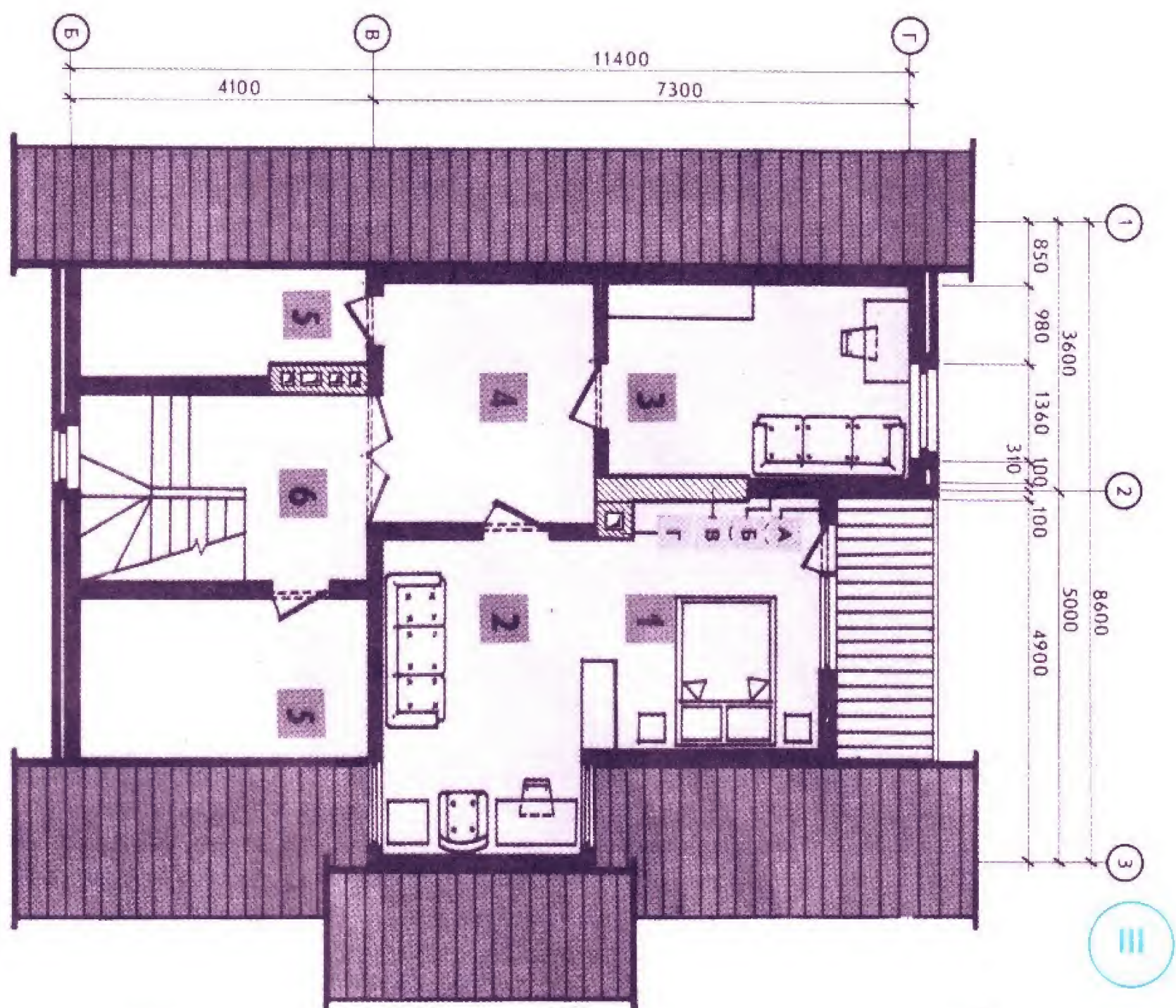
На ґрунтах, що здимаються, глибина закладання фундаменту може бути на 30-40 см меншою. Але в цьому випадку при низькому рівні ґрунтових вод під фундаментом влаштовують подушку з ущільненого піску або піщано-гравійної суміші товщиною не менше 20 см, яка за площею більша, ніж фундамент; при високому рівні (менше 3 м від поверхні землі) - глибина закладання підшви фундаменту по піщаній подушці повинна бути 0,7 глибини промерзання ґрунту. В період будівництва таких фундаментів неприпустиме зволоження чи промерзання ґрунту основи.

Фундаменти бувають монолітними стрічковими - бутовими (з буту), бутобетонними (з бутобетону), бетонними (з бетону) або збірними стрічковими з блоків. Бутовий фундамент виконують з бутового, заздалегідь помитого каміння, яке укладають на цементному розчині з перев'язуванням швів. Бутобетонний фундамент виконують з бетону марки М75 і вище та бутового каменя з використанням опалубки. Бут може вводиться у бетон по мірі зведення фундаменту і становити 35% його обсягу. Бутобетонні фунда-

I. План будинку – I етап будівництва

Зображені розміри помешкань у будівельних осях, дана прив'язка стін відносно осей, показано розміщення прорізів дверей та вікон. Двері та вікна – типові: вікна для кухні, спальні та загальної кімнати – 150 см у висоту і 135 см у ширину, для передпокою та кухні (мале вікно) – 120 см у висоту і 90 см у ширину. Висота всіх дверей 210 см, ширина – у кімнати і кухню – 90 см, у загальну кімнату (подвійна) – 120 см, вхідних – 100 см.

Віконні прорізи, розташовані у кухні і передпокої, призначені для переробки їх у дверні прорізи на наступних етапах будівництва.

1 – загальна кімната 18,7 м²; 2 – житлова кімната 12 м²; 3 – кухня 11,2 м²; 4 – передпокій 8 м²; 5 – вхідний тамбур 2 м²; 6 – комора 1 м²

А – стіна (газосилікатні блоки 300x200x600 мм); Б – повітряний прошарок; В – облицювання силікатною цеглою; Г – дерев'яна перепонка; Д – внутрішня несуча стіна (газосилікатні блоки); Е – опалювальний щиток; Ж – димохід; З – поділка (цегла); И – піч; К – перепонки тамбура дерев'яні, полегшені з утеплювачем

II. План будинку – II етап будівництва

Зображені житлова і ванна кімнати, туалет, передпокій зі сходами на горище. У ванній кімнаті – умивальник, ванна, водонагрівача колонка на твердому паливі, сушильний шкаф і вентиляційні димові труби.

Туалетна кімната обладнана системою люфт-клозет або ватер-клозет. Вікна у ванній і туалеті 60x40 см, двері 70x120 см, вікно у спальні – 130x150 см, двері – 90x120 см, вікно у передпокої – 90x120 см (у подальшому перероблюється на вхід у гараж).

1 – житлова кімната 12 м²; 2 – ванна-пральня 5 м²; 3 – туалет 2,3 м²

А – водонагрівач на твердому паливі; Б – сушильний шкаф; В – димохідно-вентиляційний стояк; Г – сходи

III. План мансарди – III етап будівництва

Зображені дві спальні кімнати, передпокій зі сходами, горищне помешкання. Велика кімната у результаті східчастого перепаду даху розділена на дві частини – вітальню і спальню і має вихід на балкон; у малій спальній кімнаті вікно розміщується у фронтоні. Суцільні товсті чорні лінії – стіни і перегородки з газосилікатних блоків. Подвійні чорні лінії зі шриховкою – дерев'яні стіни і перегородки з ефективним утепленням.

1,2 – житлова кімната 21 м²; 3 – житлова кімната 9 м²; 4 – передпокій 7 м²; 5 – горище; 6 – сходи

А – обгнана стіна з утеплювачем; Б – перепонка з газосилікатних блоків; В – опалювальний щиток мансарди

IV. План будинку – IV етап будівництва

Зображений гараж, господарче помешкання, у якому в подальшому може розташовуватися топочна і зберігатися пальне, і веранда. На цьому етапі можна переобладнати загальну кімнату, передпокій і вхідний тамбур. В загальній кімнаті подвійні двері замінюють на чотиристворчаті двері-перегородку. При повному їх відкритті загальна кімната і передпокій утворюють одну велику кімнату. Передпокій збільшується за рахунок ліквідації тамбура і будівлі веранди. У загальній кімнаті можна викласти камін.

1 – гараж 20 м²; 2 – госпомешкання 7 м²; 3 – веранда 10 м²

А – камін; Б – розсувні двері

менти менш трудомісткі у порівнянні з бутовими, але вимагають більших витрат цементу. Бетонний фундамент виконують з бетону марки М50-100. На його влаштування витрачається найбільша кількість цементу.

Збірний стрічковий фундамент менш трудомісткий, але він вимагає більших коштів. Для його зведення необхідний підйомний кран.

Ширина фундаментів має бути не меншою 50-60 см. Гідроізоляцію фундаменту виконують з двох шарів горизонтально покладеного руберойду або толю на бітумній мастиці.

Відмощення навколо будинку виконують шириною 1 м.

КЛАДКА СТІН

Стіни викладають з газосилікатних блоків з одночасним або наступним облицюванням білою силікатною, лицьовою червоною чи світлою глиняною цеглою. Для кладки використовують вапняний, вапняно-цементний або цементно-піщаний розчин. Блоки укладають горизонтальними рядами з перев'язуванням швами.

Цоколь кам'яних стін викладають з тривкої повнотілої глиняної морозостійкої цегли суцільною кладкою.

На рівні 15-20 см від землі закладають горизонтальний гідроізоляційний шар. Віконні та дверні прорізи у стінах виконують з улаштуванням четвертин із зовнішньої сторони по вертикальних та верхніх гранях. Четвертини захищають від піддування та інфільтрації стиків стін із столярними блоками. Розміри четвертин в цегляній кладці 65x120 мм. Над прорізами укладають збірні залізобетонні перегородки (їх можна виготовити власноручно, заклавши посилене армування в нижній розтягнутій зоні перерізу). Перегородки сприймають вертикальне навантаження від кладки та від перекриття. Обпирання їх на кладку повинно бути не менше 125 мм з кожної сторони, якщо величина прогону до 1,75 м, та не менше 250 мм при більшому прогоні.

Залізобетонну перегородку на фасаді можна замінити металевим кутиком, на який укладають лицьову цеглу. Віконні блоки можна встановлювати відразу по мірі ведення кладки. В кладці залишають невеликі зазори, які набиваються клоччям або іншим ущільнювачем.

Віконні та дверні блоки кріпляться

цвяхами до дерев'яних антисептованих брусків, що вмонтовані в кладку стін під час їхнього зведення.

Дверні та віконні прорізи для другого й наступних етапів будівництва виконують разом із кладкою стін та з встановленням перегородок. Після цього їх тимчасово закладають цеглою або блоками на слабкому вапняно-піщаному або цементно-піщаному розчині, щоб мати можливість в майбутньому розібрати кладку. В верхній частині стін, в місцях обпирання балок перекриття, великих перегородок, кроквяних ніг та в інших несучих місцях поверх газосилікатних блоків викладають один ряд повнотілої цегли або товсту стяжку, армовану дротом чи арматурною сіткою.

Під час кладки димових каналів мінімальна товщина стінки приймається 120 мм. В місцях дотику дерев'яних перекриттів із димовим каналом робиться потовщення стінки до 250 мм шляхом східчастого напуску рядів кладки. Між стінкою та дерев'яними елементами в цьому місці влаштовується додаткова прокладка з азбесту або повсті, змоченої у рідкій глині.

У наступному номері буде описано і зображено поетапно всі подальші технологічні операції будівництва будинку, в т.ч. улаштування опалення і санітарно-технічних систем.

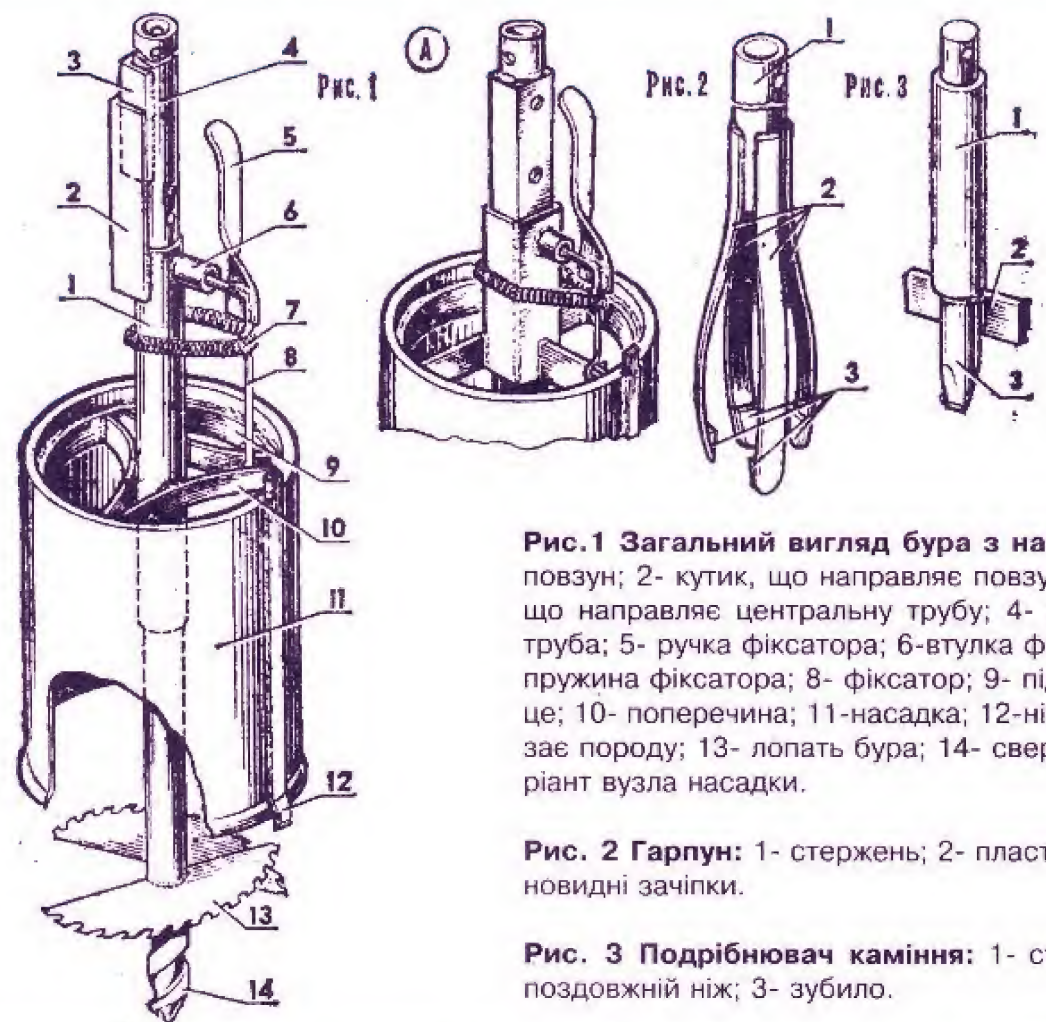
Буримо колодязь

Вода потрібна завжди. Якщо немає можливості провести водопровід у будинок, то можна викопати колодязь. Але зробити це досить складно. Найбільш простий і доступний варіант - буровий колодязь.

Насамперед необхідно виготовити бур. Починати це треба з підбору свердла. Його хвостовик приварюється до центральної труби довжиною 1500 мм, зовнішнім діаметром 40 мм і товщиною стінки 6,5 мм. Потім із циркулярної пилки товщиною 2,5 мм і діаметром 170 мм, розрізавши її по діаметру, отримують лопаті бура. Зубці потрібно вкоротити наполовину. Всі їх робочі краї загострюють під кутом 30 градусів. Лопаті приварюють до центральної труби під кутом 60 градусів.

Насадку можна зробити з обрізку труби з внутрішнім діаметром 180 мм, товщиною стінок 2 мм і довжиною 250 мм. Нижня її частина ширша на 5 мм і загострена під кутом 30 градусів. З зовнішньої сторони труби у подовжньому напрямку приварюють пластину розміром 280x35x2 мм, виконану із полотна дворучної пилки. Кінці пластини, що виступають, загострюють, бо вони є боковими ріжучими ножами, які полегшують буріння.

Також треба мати два однакових сталевих кільця із зовнішнім діаметром 180 мм. Одне з них буде підпірним, а інше розрізають на три рівні дуги-поперечини. У одній на відстані 30 мм від кінця просвердлюється отвір діаметром 10 мм: сюди ввійде нижній подібний гаку кінець фіксатора. Підпірне кільце вбивається в насадку на глибину 30-40 мм. Потім в нього вставляються поперечини і пропускається повзун - труба з внутрішнім діаметром 42 мм і довжиною 300 мм: вона надівається на центральну трубу, лопаті якої введені в насадку. Можливе також використання коробчатого повзуна, звареного з кутиків (рис.1А). Все це центрується за допомогою дерев'яних клинків, що вбиті у зазори між поперечинами, а також між корпусом насадки і лопатями бура. Потім поперечини приварюють до підпірного кільця, а повзун - до поперечин так, щоб відстань від них до верхнього кінця труби-повзуна складала 220 мм.

Рис.1 Загальний вигляд бура з насадкою: 1- повзун; 2- кутик, що направляє повзун; 3- кутик, що направляє центральну трубу; 4- центральна труба; 5- ручка фіксатора; 6- втулка фіксатора; 7- пружина фіксатора; 8- фіксатор; 9- підпірне кільце; 10- поперечина; 11- насадка; 12- ніж, що підрізає породу; 13- лопать бура; 14- свердло; А - варіант вузла насадки.

Рис. 2 Гарпун: 1- стержень; 2- пластини; 3- клиновидні зачіпки.

Рис. 3 Подрібнювач каміння: 1- стержень; 2- поздовжній ніж; 3- зубило.

Після цього приварюють кутик розмірами 25x25x2 мм і довжиною 100 мм, який буде направляти повзун.

Фіксатор положення насадки зроблено з дроту діаметром 7 мм, довжиною 250 мм і вигнуто під кутом 90 градусів, щоб горизонтальний кінець мав довжину 50 мм. У місці згину до фіксатора приварюється ручка із смужки сталі перерізом 30x6 мм. Для фіксатора на повзун приварюють втулку з отвором діаметром 10 мм. Після цього у центральній трубі свердлять отвори під фіксатор - у нижньому, верхньому та середньому положеннях насадки.

Діаметрально розміщені отвори діаметром 9 мм у верхній частині центральної труби слугують для приєднання до бура додаткової труби з внутрішнім діаметром 42 мм. Труби в місцях їх з'єднання повинні входити одна в одну не менш, ніж на 150-200 мм. Завдяки насадці можна запобігти заклиненню породи, її частковому висипанню назад у свердловину. При проходженні пухких та сипучих порід слід використовувати бур з низько опущеною насадкою. Гальмуючі сили, що зростають, є свідомством про її заповнення. В цьому випадку обертання припиняють і повернувши 2-3 рази взад-вперед на 5-10 градусів центральну трубу, бур піднімають і натиснувши ручку фіксатора на

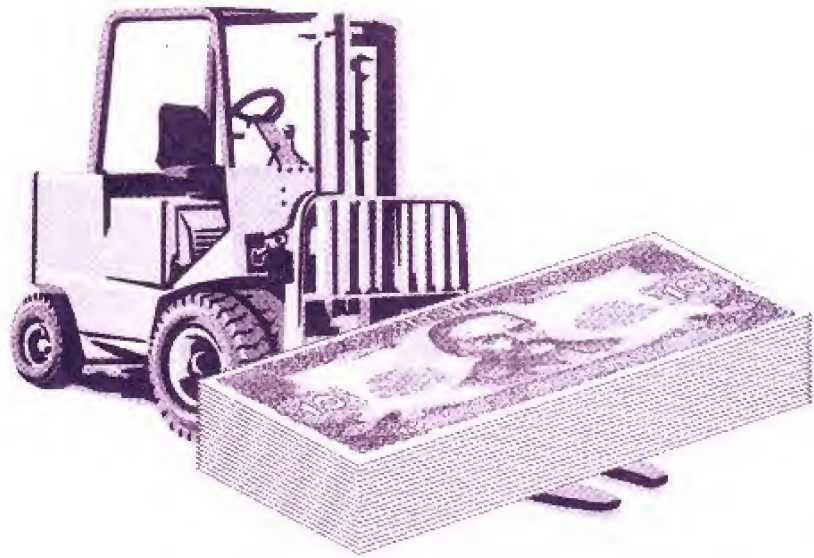
себе вивільнюють насадку, переводячи її у верхнє положення. Після цього ґрунт можна легко видалити.

При проходженні шарів глини та суглинку потрібно чергувати використання нижнього положення бура з середнім та верхнім. При середньому положенні насадки бур пройде породи, які вміщують гравій або невелике каміння розміром до 70 мм. Каміння розміром від 70 мм до 150 мм вилучають із свердловини за допомогою гарпуна, який насаджують замість бура на труби. Гарпун збирають з трьох-чотирьох пружних ресорних пластин від легкового автомобіля, вкорочених до 500 мм. До тонких заокруглених кінців пластин приварюють клиноподібні зачіпки, а зрізані кінці відгинають під кутом 15 градусів і приварюють до відрізка труби зовнішнім діаметром 40 мм і довжиною 300 мм.

Валуни розколюють подрібнювачем каміння. Це сталевий стержень довжиною 500-750 мм, до нижнього кінця якого приварені зубило і відрізок ресори довжиною 120 мм. Верхня частина стержня довжиною 50 мм має форму циліндра і може приєднуватися до труб за допомогою болта М8. Після того як валун розбито, уламки вилучають за допомогою гарпуна.

Застосування названих інструментів дає можливість пройти усі види порід при бурінні свердловини.

ЕКОНОМНО ЖИТИ - ЗНАЧИТЬ ЕКОНОМНО ОПАЛЮВАТИ

Наше і без того недешеве життя стає дедалі дорожчим. Це обумовлено цілою низкою чинників, першочергове значення серед яких має проблема палива. Його постійно не вистачає і воно постійно дорожчає, а це призводить до подорожання всіх похідних - від електроенергії до товарів повсякденного попиту і продуктів.

Опалення нашого житла - не виняток, і впродовж усього року, навіть гріючись під ласкавим сонячним промінням навесні і влітку, мусимо завжди пам'ятати і думати про це. Адже у нашій кліматичній зоні помешкання треба опалювати принаймні протягом 6-7 місяців. На опалення припадає до 70% всієї енергії, що використовується у приватних будинках; воно забирє до 10% щорічних витрат на їх утримання. Отож - як можна здешевити ці витрати?

Почнемо з того, що опалювати "діряву" оселю - це означає викидати гроші на вітер, як у переносному, так і у прямому розумінні. Тому насамперед треба подбати про утеплення зовнішніх стін і даху. То ж, якщо Ви запланували на літо ремонт будинку чи помешкання, включіть до нього виявлення і щільне зашпарування явних чи прихованих тріщин або щілин на стінах і стелі, а також на стиках поміж ними і на стиках стін з віконними та дверними блоками.

Багато хто оздоблює стіни садових будинків і дач деревом. Недаремно - адже це не тільки красиво, але й зберігає тепло. Однак пам'ятайте - як би щільно Ви не припасовували дошки чи рейки одну до іншої, поміж ними згодом неминуче з'являться щілини. Щоб запобігти втратам тепла через них, використайте для утеплення суцільнолистові матеріали - гіпсокартон, ДВП, тощо.

Особливу увагу слід звернути на вікна, бо саме через нещільні вікна приміщення втрачає до 30% свого тепла. Якщо виникла чи назріла по-

треба у заміні вікон, то найкращий ефект для зберігання тепла дадуть при цьому металопластикові блоки.

Перед початком опалювального сезону Ви, як звичайно, не забудете закласти щілини між віконними рамами смужками поролону і заклеїти їх смужками паперу. Для наклеювання краще використовувати клейстер, рештки якого при потребі легко змиваються теплою водою.

Завіски, штори, гардини, жалюзі на вікнах також послужать для збереження тепла у Вашій оселі. То ж подбайте про них заздалегідь.

Хотілося б, щоб уже при будівництві нової оселі найпильніша увага була звернена саме на теплоізоляцію. Тимчасова економія на ній згодом неминуче обертається значними втратами, в першу чергу енергетичними, і, відповідно, фінансовими.

Влітку кожен господар безперечно подбає і про ремонт чи модернізацію системи опалення. Перш за все передбачається чистка камер згоряння палива, димовивідних каналів і димарів. Це вкрай важливо з огляду на протипожежну безпеку, а разом з тим має суттєве значення для заощадження енергії. Так, наприклад, при видаленні з паливника газового опалювального котла кіптяви завтовшки один міліметр, температура вивідних газів зменшується на 600. Отже тим самим значно підвищується теплопродуктивність установки і зменшується кількість палива, необхідного для її оптимальної роботи.

Зауважимо, що опалювальні котли старих конструкцій мають низку недоліків, суттєвих з точки зору енергозбереження. Переважно вони спроектовані і виготовлені з надмірним запасом теплопродуктивності і розраховані на постійне розігрівання теплоносія (води) до 90°C з коефіцієнтом корисної дії до 78%. Між тим внаслідок недосконалості спалювальних пристроїв і їх зношення при тривалій експлуатації, ці установки допускають втрати

понад 15% палива у вигляді димових газів.

Певний ефект для зменшення температури і кількості відпрацьованих газів дає заміна пальника. Однак, якщо котел безнадійно застарів і має крім усього, погану теплоізоляцію, він стає дедалі зажерливим споживачем енергоносіїв і коштів.

Нагальна потреба енергозбереження призвела до значного вдосконалення газових опалювальних установок і зумовила появу впродовж останніх років принципово нових технічних рішень.

До них можна віднести використання вищої теплоти згоряння палива, створення пальників попереднього змішування, що працюють з надлишком повітря і забезпечують зменшення шкідливих викидів; впроваджуються системи з цілковитим обдуванням димоходу повітрям, що подається для спалювання палива; монтуються газові котли на горищах без димаря з короткими вертикальними повітроводами і димоходами.

Особливо відчутного технічного вдосконалення зазнали низькотемпературні котли, у яких температура теплоносія плавно регулюється відповідно до потреб раціонального опалення.

В останні роки дедалі більшу симпатію споживачів викликають також настінні котли завдяки порівняно невеликій вартості і компактності. Однак варто мати на увазі, що не всі типи цих котлів мають достатню теплоізоляцію. Тому їх не рекомендується встановлювати у підвалах, бо інакше різко зростуть витрати енергії.

Завдяки застосуванню новітніх технологій спалення палива і досконалих терморегулюючих пристроїв сучасні газові опалювальні установки регенерують до 15% тепла димових газів. Коефіцієнт їх корисної дії перевищує 90%. Значно, до 6-8%, знижуються втрати палива. В результаті економиться до 30-40% палива у порівнянні з опалювальними котлами старих конструкцій.

Що це означає для конкретного споживача можна простежити на такому прикладі. Для оптимального опалення будинку площею 110 м² потрібно 14 кВт тепла. Для його вироблення котли з коефіцієнтом корисної дії 78% використовують 3270 м³ газу за рік. Сучасні котли з коефіцієнтом корисної дії 92% потребують для цієї роботи 2400 м³ газу. Отже щорічно власник будинку економить кошти на оплату заощаджених 870 м³ газу. Таким чином, навіть не враховуючи можливого у майбутньому подорожання газу, за 7-8 років повністю окупляться кошти, витрачені на придбання котла.

Як традиційні (печі, каміни), так і новітні системи опалення підпорядковані одній меті - створити оптимальні умови для життєдіяльності людини, але не шкодити їй. Тому треба завжди пам'ятати, що переопалення житла, створення занадто високої температури у приміщенні призводить до перевитрат енергії і шкодить здоров'ю мешканців, негативно впливає на їх самопочуття і працездатність.

Загальновідомо, що оптимальною є кімнатна температура 20° С плюс-мінус 2°. Але у кожній кімнаті, в залежності від її призначення, температура має бути різною. Термостатні вентилі, встановлені перед радіаторами опалення, допоможуть Вам регулювати температуру у відповідності до потреб і заощаджувати таким чином енергію і кошти - адже зниження температури на один градус економить до 6% коштів на опалення.

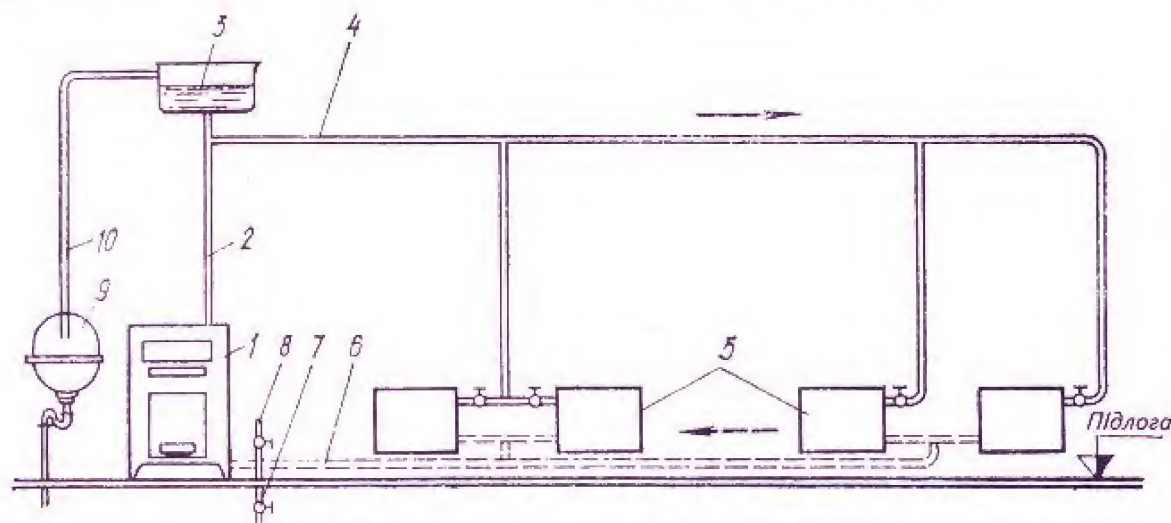
Економити енергію допоможе також раціональне провітрювання. Взимку взагалі не варто відкривати вікна. Кожну кімнату слід провітрювати за допомогою кватирки, окремо, в залежності від потреби. Як правило, для цього досить 5-7 хвилин.

Отже, комплекс заходів щодо термоізоляції, вдосконалення опалювальних систем, раціонального опалення і вентиляції помешкання дасть у результаті помітний ефект у збереженні енергії і заощадженні коштів на утримання Вашого дому. А на черзі дня - впровадження нових рішень у галузі енергозбереження, над пошуком яких результативно працює нині інженерна думка у багатьох країнах.

Раціональними та зручними в експлуатації є місцеві системи водяного опалення, які влаштовуються для кожної оселі окремо. Паливом для таких систем можуть бути: кам'яне вугілля, дрова, різні види брикетів, природний газ, гас, солярове масло і т. п. Сьогодні з усіх видів палива газ залишається найбільш економічним і вигідним. Якщо в вашому селищі є централізоване газопостачання, ви сміливо можете використовувати газ як головне і, мабуть, єдине паливо для обігріву вашої оселі. Газ достатньо дешевий вид палива, порівняно з іншими. Крім того, він екологічно чистий, при його використанні в атмосферу викидається мінімальна кількість шкідливих сполучень.

Для обладнання систем водяного опалення необхідно мати котел, нагрівальні прилади (радіатори), труби, розширювальний бак та запірно-регулювальну арматуру (крани, вентилі).

Встановлювати котли доцільно якомога ближче до житлових кімнат (наприклад, в кухні або в спеціальному приміщенні), але так, щоб не погіршувались санітарно-гігієнічні умови квартири.

Схема квартирного водяного опалення з прокладання подавальної лінії під стелею і зворотної над підлогою: 1 – генератор тепла (котел); 2 – головний стояк; 3 – розширювальний бак; 4 – подавальна лінія гарячої води; 5 – нагрівальні прилади; 6 – зворотна лінія; 7 – патрубок з вентилем для випуску води з системи; 8 – водопровід для заповнення та підживлення системи водою; 9 – раковина на кухні; 10 – переливна та повітряна лінії від розширника

Найбільш поширеною є двотрубна система водяного опалення з прокладанням гарячої подавальної лінії під стелею приміщення та зворотної над підлогою під нагрівальними приладами. Котел залежно від конструкції встановлюють окремо або вбудовують у піч. Від котла вгору йде головний стояк, на якому розміщують

розширювальний бак, розрахований на збільшення об'єму води при нагріванні. Залежно від об'єму приміщення загальний об'єм бака може бути від 20 до 45 л, а корисний - від рівня підключення подавальної лінії до бака до рівня переливної (повітряної) труби. Форма бака може бути різною. Виготовляють його з листової 2-3 міліметрової сталі або відрізка труби великого діаметра. Всередині і зовні його фарбують масляною фарбою; зверху закривають кришкою.

До бака підключають переливну трубу, яка необхідна для того, щоб розширена нагріта вода не виливалась на підлогу, а потрапляла в каналізацію. На розширювальному баку бажано встановити показник рівня води. Нижче бака від головного стояка прокладають лінію гарячої води, а від неї - окремі труби на один чи два обігрівальні прилади.

Від водопроводу до котла підводять лінію з запірним вентилем, яка служить для заповнення та підживлення системи водою. Для спуску води з системи роблять патрубок з вентилем, який можна підключити до каналізації (рис. 1).

Відсутність водопроводу в будинку не заважає обладнанню системи водяного опалення, оскільки наповнювати її водою доводиться дуже рідко. Наповнювати систему можна ручним насосом або з відра, для чого в кришці розширювального бака роблять отвір, який закривають пробкою.

Розширювальний бак краще ста-

вити в опалювальному приміщенні. Інколи його ставлять на горищі. При цьому бак добре утеплюють та обладнують циркулярною лінією для запобігання замерзання води.

Прокладати подавальну та зворотну лінії пропонується з ухилом 3-5 мм на 1 пог. м трубопроводу в напрямку води. Це забезпечує вільний вихід повітря через переливну трубу, яка йде від розширника, та спуск води через патрубок, розміщений в нижній точці системи.

Система працює так. Нагріта вода з котла по трубах надходить в опалювальні прилади, які віддають тепло приміщенню. Гаряча вода, нагріваючи прилади, охолоджується і зворотною лінією поступає в котел. Від котла до приладів вода йде за рахунок різної об'ємної ваги, більш легкої гарячої та більш важкої охолодженої. Тому котел в системах по-

квартирного водяного опалення пропонується розташовувати по можливості нижче обігрівальних приладів, що дозволить підвищити циркулярний тиск в системі та вибрати менші діаметри труб. Це так звані котли з природною циркуляцією. Якщо котел облаштований насосом для примусової циркуляції, розташування його відносно обігрівальних приладів не має великого значення.

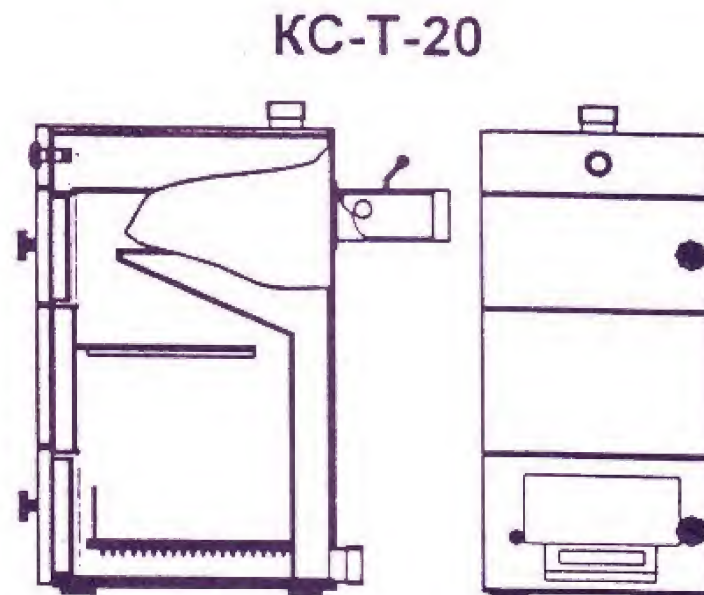
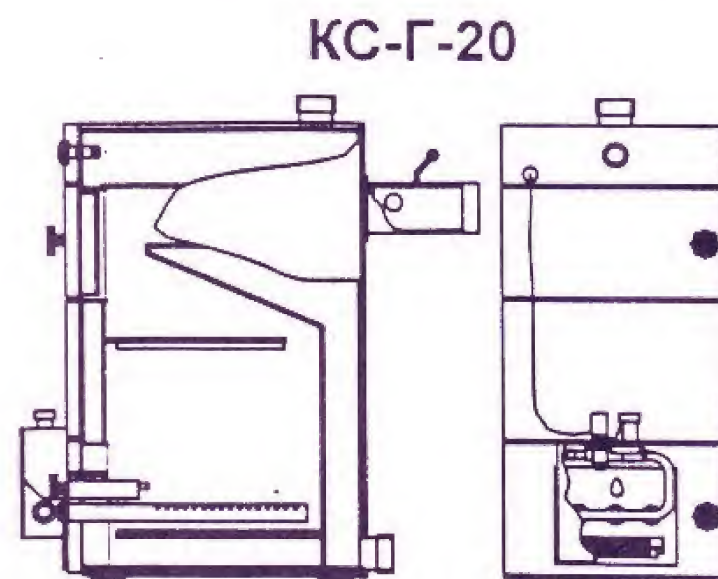
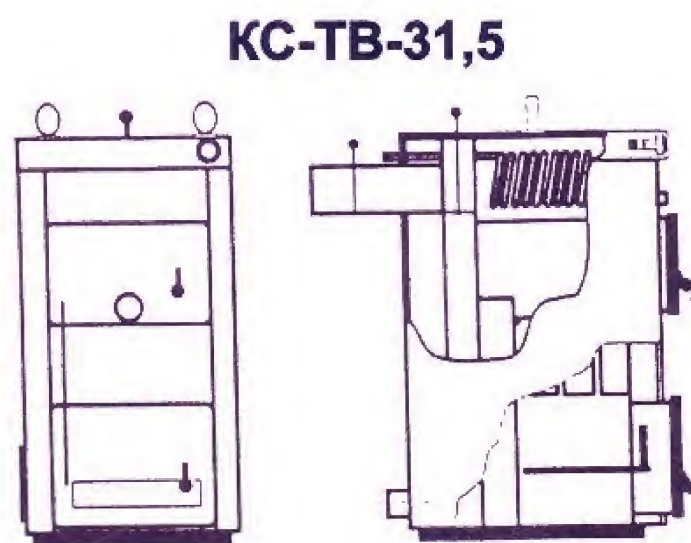
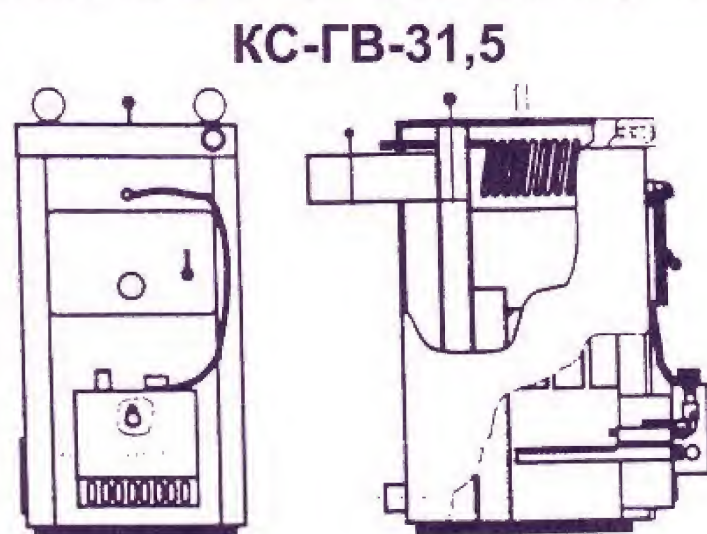
Труби системи повинні бути відкритими. Ізолювати доцільно лише головний стояк, який йде від котла. Це робиться тільки в приміщенні, де знаходиться котел, який виділяє багато тепла, тому без ізоляції стояка в приміщенні буде дуже жарко. Котли в усіх випадках повинні бути економічними, тобто споживати менше палива і виділяти більше тепла.

При встановленні котла підлогу необхідно ретельно ізолювати шаром азбесту товщиною не менше 5 мм, і покрити його зверху листом покрівельної сталі. Замість азбесту можна покласти чотири шари повсті, змоченої глиняним розчином.

Українська промисловість випускає велику кількість різноманітних обігрівальних приладів. Понад трьох десятків заводів виробляють побутові котли потужністю від 4 до 100 квт. До речі, про потужність: вона залежить від площі, яку потрібно обігріти (один квт на 8-10 кв м площі). Пропонуємо перелік деяких заводів, що випускають побутові котли.

Місто Івано-Франківськ. Котел "Лімниця". Теплова

потужність від 10 до 65 кВт. Котли КС-ГВ-31,5, КС-ТВ-31,5, КС-ТГВ-31,5 котли індивідуального використання з гарячим водозабором. Котли КС-Г-20, КС-Т-20, КС-ТГ-20. Цифра означає потужність в кВт, літери всередині - тип палива: Г - газ, Т - тверде паливо, Ж - рідке паливо типу солярки.

Місто Бровари. Завод комунального обслуговування. Газові котли: КГБ-12,5, КГБ-20, КГБ-50, КГБ-100. Котли змішаного типу: КПК-20ТГ "КУМ".

Місто Київ. Завод Радар. Обігрівальні апарати АОГВ - 8 до 50 кВт.

Житомирська обл. Березівка. АО Агротепломаш. Котли "Житомир 1" - 10 кВт, "Житомир 2Б" - 22,5 кВт, "Березівка" - 12,5 кВт.

Серед котлів, що випускає вітчизняна промисловість ви не знайдете, на жаль, настінних (навісних) котлів, а лише такі, що стоять на підлозі. Котли, запропоновані численними зарубіжними фірмами, мають привабливий зовнішній вигляд, високу надійність у роботі та різноманітні системи монтажу. Наприклад, настінні котли Bosch (у традиційному виконанні з підключенням до димоходу або із системою "турбо" із закритою камерою згорання) ідеально придатні до будинків з невеликою кількістю квартир та невеликих сімейних котеджів. Однак зазначимо, що ціна таких котлів досить висока.

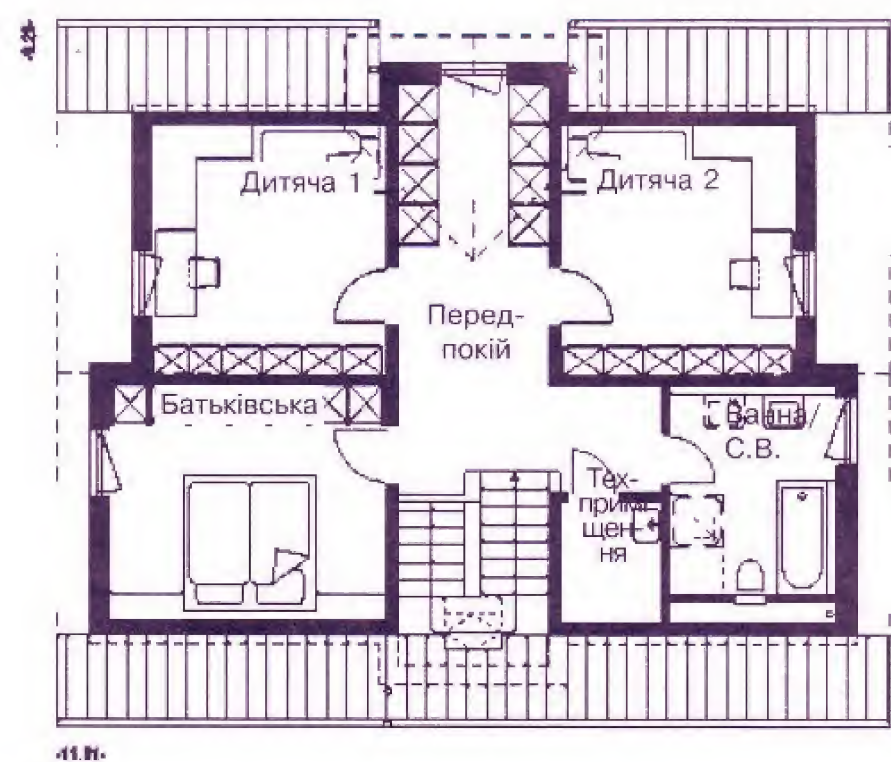
Для багатоквартирних будинків придатні підлогові котли великої (до 1 МВт у каскаді) потужності. Вони здатні обігріти будь-яку будівлю, навіть дев'ятиповерховий будинок на кілька під'їздів. Котли можна розташувати в будь-якому придатному для цього приміщенні: у прибудові, підвалі, на даху (такі котли мають примусову циркуляцію води).

План першого поверху

План мансарди

Плани будинків з обкладинки

Загальна площа – 120,70 м² (див. оселю зверху).

Житлова/їдальня – 36,75 м².
Кухня – 14,07 м².
Комора – 3,84 м².
Передпокій – 6,63 м².
Туалет – 2,98 м².
Житлова кімната – 88,41 м².

Батьківська – 12,66 м².
Дитяча 1 – 11,39 м².
Дитяча 2 – 11,39 м².
Ванна/туалет – 7,12 м².
Вітальня – 15,65 м².
Технічне приміщення – 2,08 м².
Житлова кімната – 60,29 м².

Загальна площа 92,8 м²/ житлова площа 46,5 м²/ пиломатеріали 56,1 м³/ цегла 6,1 тис.шт./ мінераловатні плити 18,5 м³ (див. оселю знизу).

Невеликий дерев'яний будинок з дуже простим плануванням добре підходить для будівництва на садовій ділянці. Піч або відповідна отоплювальна система дасть можливість господарям відчувати себе комфортно і хо-

лодними літніми вечорами, і взимку. Всі приміщення, необхідні для житла такого класу, розташовані в компактному, майже в квадратному плані. Невелика веранда не буде зайвою ні літом, ні зимою. Вона може бути використана як підсобне приміщення для зберігання продуктів на зиму.

В мансарді знаходяться спальня, велика комора і підсобні площі у нижчій частині горища.

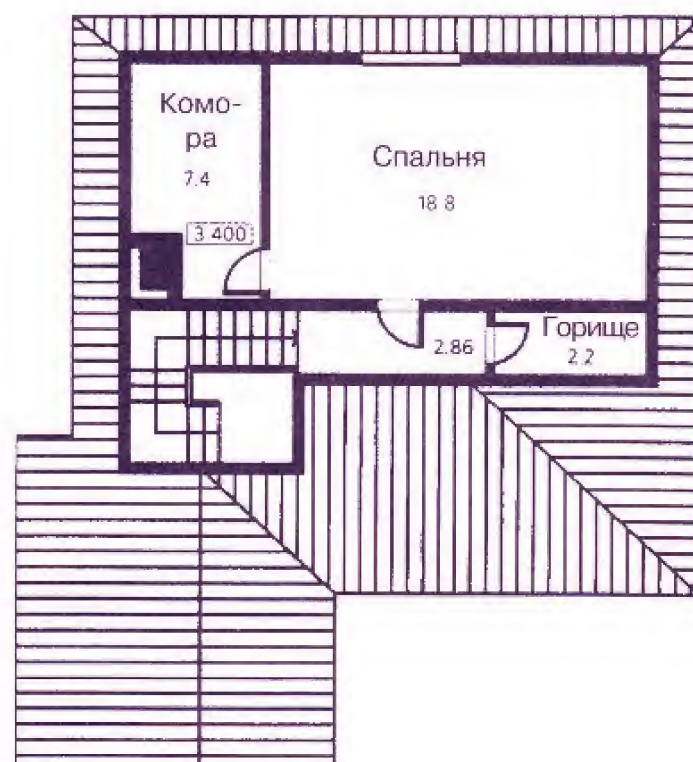
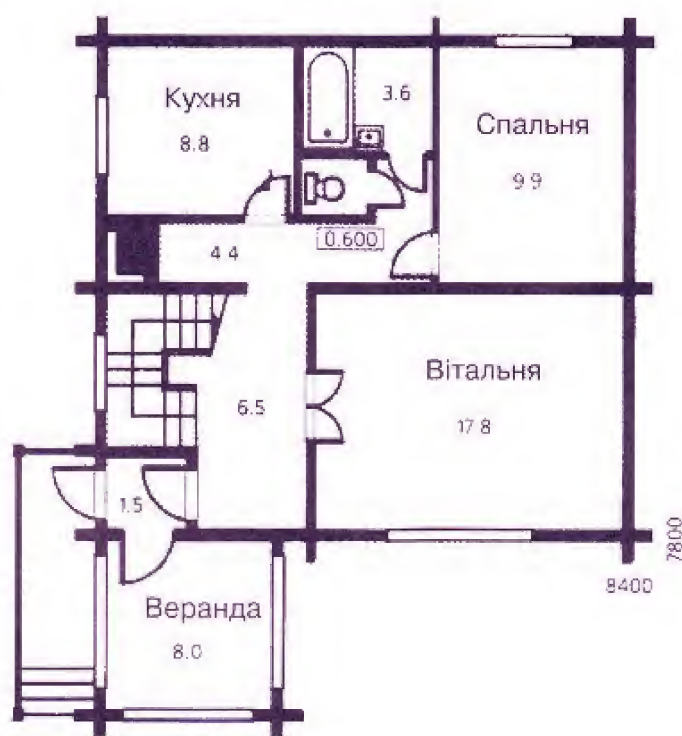
Зовнішнє оздоблення будинку може бути будь-яким.

Невеликі розміри будинку, простота конструктивного рішення роблять його економічним і доступним для сімей середнього достатку.

Основні конструкції і матеріали:

фундамент – бутобетонний стовпчатий малозаглиблений; зовнішні стіни – брус хвойних порід; перегородки – каркасні з обшивкою гіпсокартоном; перекриття – щити настилу по дерев'яних балках; покрівля – азбестоцементні хвилясті листи; утеплювач – мінераловатні плити.

Елементи зовнішнього оздоблення: цоколь – облицювальна цегла або штукатурка; стіни – покриття олифою.

Що потрібно знати батькам?

Якою має бути дитяча кімната?

Облаштувати дитячу кімнату - нелегке завдання. Адже потреби, які вона повинна задовольняти, постійно змінюються. Де сьогодні міняються пелюшки, там вже завтра лежать зошити. Тому облаштовувати дитячу кімнату слід максимально "гнучко", враховуючи перспективу. Пропонуємо деякі поради з цього приводу.

Перші місяці життя малюка

Як і де має спати дитина, кожна сім'я вирішує по-своєму. Деякі батьки хочуть, щоб бебі спав у сімейному ліжку, інші вважають, що корисно і зручно провести декілька годин без дитини. Найважливішим є те, щоб малюки почували себе затишно. Деякі з них найкраще сплять при світлі та незначному шумі, іншим заважає навіть звук іграшкового годинника. Однак всі малюки мають відчувати себе захищеними і бути спокійними. Крім того, дитячі ліжка повинні відповідати зросту малюка і не обмежувати занадто його рухів.

Розмір голови

Коли дитина починає повзати, настає час для інспекції. В першу чергу треба перевірити, де малюк може засунути свою голову і не вийняти. Різноманітні решітки, відстані між опорами сходів, огорожі ліжка - все це необхідно заміряти. Отвори мають бути не більшими 7,5 см. Для перевірки можна вирізати з картону коло діаметром 7,5 см і проконтролювати всі небезпечні місця. Треба також взяти до уваги, що дитячі голівки ще м'які і можуть трохи зменшуватися.

Захист малюка від комах

Влітку дитину необхідно захистити від різноманітних комах і мух. Тому на ліжку, вікна, а також коляску встановлюють захисні сітки. Щоб зацікавити малюка, зайняти його увагу, під сіткою розвішують кольорові банти та іграшки.

Сповивання

Комод для сповивання повинен бути такої висоти, щоб можна було зручно працювати. Найпридатніші є комоди з

приставкою для сповивання, що знімається. Для приставки необхідний матрац, який можна ми-

ти, з підвищенням по краях для обмеження рухів малюка.

Придатним для сповивання є також стіл, що потім перетворюється в стіл для гри, а згодом - у письмовий.

Підлога з опаленням -

ідеальна для сім'ї з маленькими дітьми, які багато часу проводять "приземлено". Однак малюки можуть знаходитись на такій підлозі недовго. Інакше, навіть при помірному нагріванні підлоги, можливе шкідливе перегрівання тіла дитини.

Ліжко для мамі і тата

Ночі, проведені з малюком, можуть бути нестерпними. Недаремно вважають, що безсоння - це метод тортур. Тому, щоб хоч інколи мати чи батько могли поспати, влаштовують у дитячій кімнаті спальне місце. Якщо там мало місця, встановлюють крісло-качалку. Качання заспокоює того, хто має нічну зміну. І безсоння легше переносити.

Нічне світло

Щоб привчити дитину до ритму день-ніч, рекомендується вночі під час сповивання не вмикати повне освітлення. Доцільно мати лампу з голубим абажуром, яка ледь-ледь горить, або легке освітлення типу новорічних гірлянд. Все це буде сприяти тому, що малюки перестануть боятись темряви.

Перші роки малюка

Я буду мій світ

Будувати фортеці, печери, гнізда, пастки - це для дітей найвище задоволення. Найважливішим підсобним матеріалом при цьому є подушки, покривала, ковдри тощо. Особливо підходять для цієї мети дерев'яні чи пластмасові блоки.

Малюки - всюдисущі

Малюки хочуть бути всюди, де щось відбувається, їх погляд притягує будь-що. У перші роки дитяча кімната є здебільшого спальнею і місцем для ігор. Приоритетом для ігор є ліжко і придатні для цього відповідні речі.

Дитяче ліжко - що потім?

З часом малюк виростає з дитячого ліжка, а, можливо, воно вже стало потрібне для сестрички чи братика. Часто з практичних міркувань купується розбірне "двоповерхове" ліжко. Спочатку таке ліжко використовують для однієї особи, а в разі необхідності встановлюють зверху додаткове. Однак потрібно враховувати, що, інколи, діти бояться спати високо над підлогою. Крім того, нічні "походи" в туалет теж спричиняють ускладнення. Як зробити двоповерхове дитяче ліжко в українських умовах див. далі.

Не впади з ліжка!

"Переселення" малюка з дитячого ліжка, що огорожене, в нормальне може супроводжуватися проблемами. Особливо тоді, коли дитина неспокійно спить, або ж постійно прагне вилізти з ліжка. У такому випадку можна порадишити покласти між краєм ліжка і матрацом три-чотири кольорові великоформатні книжки. Це часто призупиняє "подорож" малюка. Доцільно також біля ліжка покласти додатковий матрац.

Присутність за столом - понад усе

Малюки люблять сидіти, як і дорослі, за столом. Отже, як тільки малюк почне добре сидіти, слушно придбати високий стілець. Ринок пропонує зараз велику кількість їх моделей. Важливо - стілець не повинен перекидатись. Також слід виключити можливість прищемлення пальців рук чи ніг.

Де улюблений звір?

Це інколи створює свої неприємності. Скажімо, коли ввечері вся сім'я шукає під акомпанемент гіркого дитячого плачу вкрай нещасливого малюка улюбленого ведмедика, який десь загубився. Адже без нього дитина не може заснути. Але якраз для родичів настав час для сміливих протидій. Необхідно влаштувати для звіра спальний дім, куди малюк буде його вкладати спати. Улюбленому звіру можна

ввечері спільно розповідати про денні пригоди малюка.

Прибирання в дитячій кімнаті необхідно зробити по можливості дуже простим. Добре влаштувати для іграшок мобільні склади на роliках чи полоззях. Тоді прибирання надасть малюку стимулу.

Для розвитку малюка

Необхідно повсякчасно спонукати малюка до розвитку його фантазії, творчості. Для цього на ринку є достатньо творчих іграшок типу "Зроби сам". Також не треба забувати про розвиток мови та спонукати дитину до малювання.

Постійність місця

Малюки завжди хочуть мати ясність і знати системи, які б вони розуміли. Місця для іграшок мають бути чітко визначеними і придатними для їх зберігання. Особливо доречні наклеєні фото (зроблені власноручно чи вирізані з проспектів) на місцях зберігання іграшок. Ці фото служать не тільки для орієнтації, а також для втіхи малюка. Адже маленькі діти сприймають прибрані речі, як такі, що зникають. Через фото малюки можуть ще бачити своїх улюбленців навіть тоді, коли вони вже "пішли".

Власна виставка

Діти, які вже ходять у дитячий садок, завжди приносять додому все нові і нові "художні твори". Звичайно, вони хочуть ці експонати зразу ж виставити для огляду. Зручним місцем для цього є надставна стінка в дитячій кімнаті, де можна підвісити всі дитячі саморобки і малюнки. Якщо стінка заповниться, то митець сам вирішує, що необхідно зняти. Особливо характерні вироби, звичайно, зберігають батьки чи бабуся з дідусем.

Підлога

У дитячій вона має бути достатньо міцною, не слизькою, легко чиститись. Важли-

во, щоб підлога була також м'якою і шумопоглинальною. Цим високим вимогам відповідає, наприклад, підлога з коркового дерева.

Захист від струму

Зрозуміло, що електричні розетки мають бути захищені від дітей. Однак важливіше пояснити дітям, що струм небезпечний, а з розетками і електричними приладами ні в якому разі не можна гратися. Адже не можна гарантувати, що в якийсь час дитина не опиниться в домі, де є відкриті розетки.

Електросмог

Дослідження показали, що дитяча, після кухні, найбільше вражена електросмогом. Отже, не завжди доцільно купляти багато електричних іграшок. Крім того, привчіть себе і дітей вимикати їх з електричної мережі після гри. Відстань від ліжка до електричних приладів має бути якомога більшою, бажано 1,5-2 м.

Бажання висоти

Не тільки етажерки, а й шухляди спонукують малюка повзти вгору. Тому оцініть місця, де дитина може стати "висотником" і зробіть їх безпечними. Необхідно закріпити міцно до стіни всі меблі. Шухляди не повинні легко і повністю витягуватись.

Рослини

оживляють дитячу кімнату і привчають малюків до відповідальності. Улюбленими є міцні кактуси. Менш колючі, але придатні для цієї мети - зелені лілії. Вони також поліпшують повітря. Крім того, лілії дають можливість дітям витягувати із землі молоді пагони і дарувати їх друзям. Влітку рослини томатів, посаджених на підвіконні дитячої кімнати, відлякують комарів.

Не "переборщіть" у фарбах

Діти люблять яскраво розфарбовані речі - килим з узорами, кольорову стінку, яскраву штору тощо. Однак, якщо до такого різноколір'я додаються ще й кольори сотень звірів, ляльок, автомобілів та інших іграшок, то різко виникає надмірність. Щоб її уникнути, підлогу і стіни роблять кольоровими, але гармонійними і в одному стилі.

Переклад з німецької

П.П. Падікового

Продовження статті
в наступному номері.

У ліжко — по сходах

З двох ліжок для немовлят

Усім знайомі збірні дерев'яні ліжка з решіткою — вони вірою і правдою служать малятам років до трьох. І навіть якщо у кімнаті їх стоїть два, вони не займають багато місця. Проблема постає, коли малюта починають підростати... А чи не можна зробити так, щоб ці ліжка послужили ще — адже у них такі міцні спинки і бокові сторони?

Виявляється, є варіант, який дозволяє, використовуючи старі ліжка, обладнати спальні місця для дітей так, щоб не треба було додаткової площі.

Основу зображених на рисунках двоповерхових конструкцій склали спинки, що не потерпіли ніяких змін, хіба що з них були зняті колеса з вісями. Бокові поки що відкладемо — вони також знадобляться, але вже для сходів до двоповерхового ліжка. Поки ж з досок або листа ДСП зробимо нові бокові спинки. Для цього нам потрібно чотири панелі розміром 15х150х1580 мм, кожна з яких з'єднає дві спинки кріпленням шурупами або мебльовими болтами. З внутрішньої сторони бокової спинки, по нижньому краю, також на шурупах і клею кріпляться бруски 15х30х1500 мм — опора для підматрацної рами. Остання складається окремо і може бути зйомною або ж утворюється рейками січенням 20х40 мм з кроком, що дорівнює їх ширині або трохи більшим. У будь-якому випадку зверху ще непогано укласти лист оргаліту, щоб "ребра" решітки не дуже відчувались через матрац (до речі, для дітей не рекомендується використовувати поролонові матраци — краще ватні).

Одержані два однакові ліжка з'єднуються у двоповерхову конструкцію. Попередньо до верхньої (а якщо обидва малюки поведуть себе уві сні неспокійно — то і до нижньої) додається з лицьової сторони ще одна бокова панель розміром 15х100х1580 мм — огороження. Вона кріпиться на шурупах.

Щоб зістикувати спинки верхнього і

нижнього ліжок, підготуємо з'єднувальні вузли. Для цього кути нижнього ліжка підпилюєм сходиною, а ніжки верхнього — зворотним виступом: одержимо своєрідний замок, що перешкодить бічним зсувам зіставлених спинок. Щоб уберегти їх від поздовжніх

Рис. 1. Двоповерхове ліжко, складене з двох окремих (а і б — варіанти замка-стику)

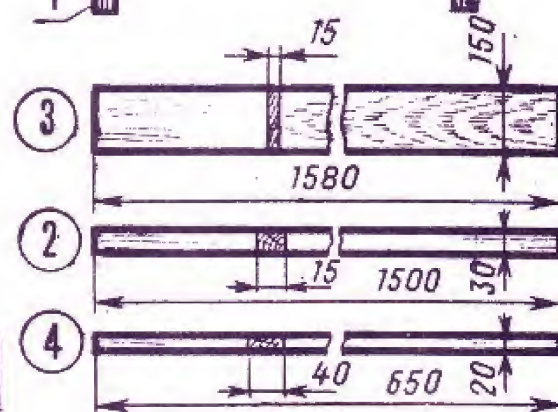
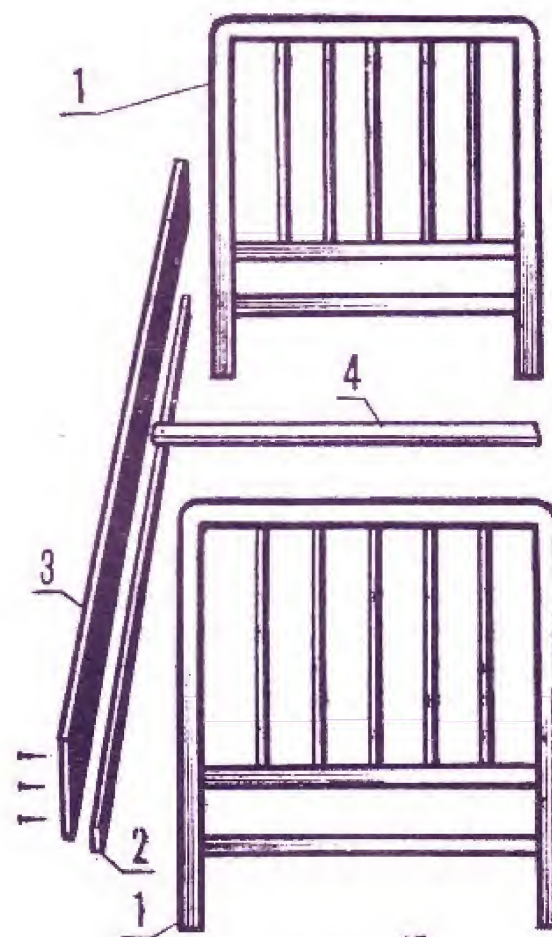

Рис. 2. Збирання ліжка: 1 — спинки від дитячого ліжка, 2 — брус підматрацної рами, 3 — бокова панель, 4 — поперечна планка підматрацної рами

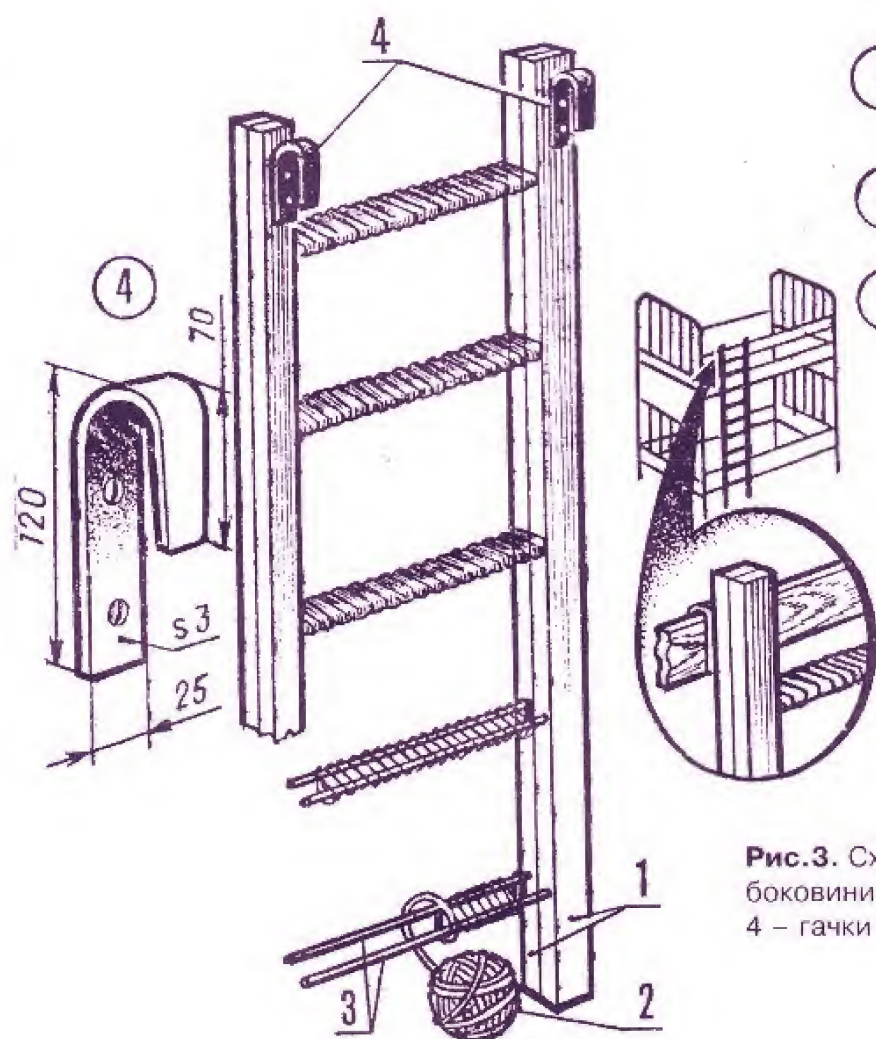

Рис. 3. Сходи з боковин дитячого ліжка: 1 — боковини, 2 — мотузка, 3 — прутки огорожі, 4 — гачки

зміщень, на місця стику паралельно площинам спинок накладаємо зсередини металеві пластини і кріпимо шурупами до однієї або до обох спинок. Можливий і інший варіант: у місцях стику свердляться зустрічні отвори $d = 8$ мм і в один з них закладається з'єднувальний палець із металевого стержня такого ж діаметру.

Отже, конструкція зібрана. Прийшов час згадати про відкладені бокові спинки. Складемо їх разом і скріпимо шурупами. Потім візьмемо мотузку для білизни (краще – синтетичну) і переплємо попарно пруту огорожі – одержимо своєрідні сходинок. Залишилось до верхніх кінців цих сходів прикріпити гачки із загнутих металевих смуг – і можна чіпляти трап до панелі верхнього ліжка.

Ліжко – з листового матеріалу

Для виготовлення цього двоповерхового ліжка потрібен листовий матеріал. Підійде фанера товщиною не менше 10 мм або ДСП, хоча останню важче обробляти.

Натуральне дерево використовується для стояків і сходів: брусок січенням 20×40 мм і доска $20 \times 150 \times 1000$ мм.

Заготовивши стояки, візьмемось за панелі. Спочатку зробимо торцеві: вони парні і однакові для обох поверхів. Кожна пара складається із вузької верхньої панелі і широкої нижньої. Довжина усіх панелей однакова – 800 мм, а ширина верхньої вдвічі менша нижньої, розміром 400 мм. На цьому відношенні і побудована естетика пропорцій конструкції: ширина верхніх торцевих панелей рівна ширині бокових. А неоднаковість їх взаємного з'єднання у верхнього і нижнього ліжок додає двоповерховій композиції оригінальності і навіть витонченості. У нижнього ліжка бокова (передня) панель нижнім краєм орієнтована по рівню на нижній край широкої торцевої панелі. Задня ж своєю верхньою кромкою вирівняна з її верхнім краєм, вузькі торцеві знаходяться вище бокових.

У верхнього ліжка, навпаки, усе зміщено уверх: вирівняні верхні кромки лицьової задньої і обох торцевих вузьких панелей. Другу вирівнювану лінію складають верхні кромки додат-

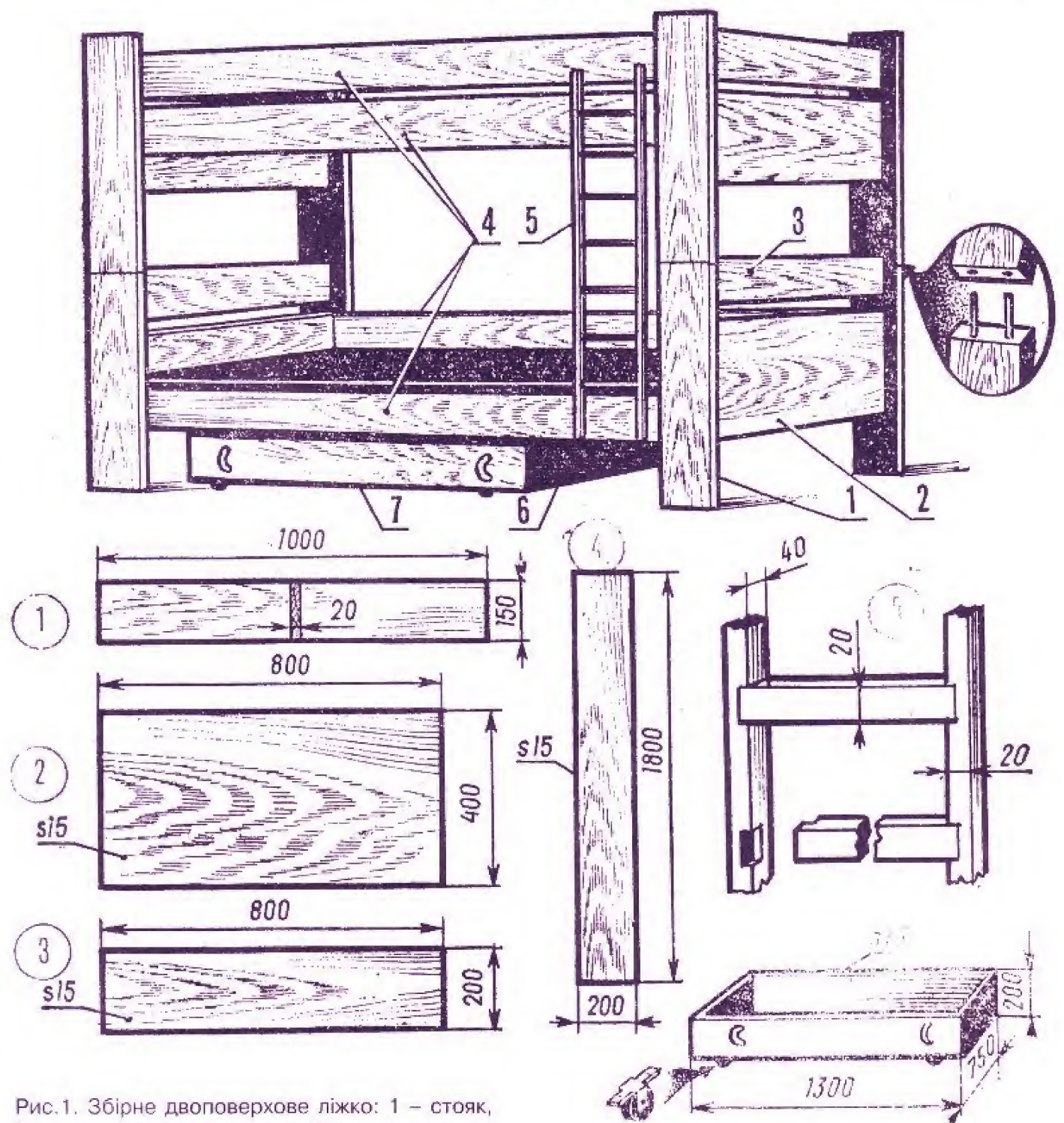

Рис.1. Збірне двоповерхове ліжко: 1 – стояк, 2 – широка торцева панель, 3 – вузька торцева панель, 4 – бокові панелі, 5 – сходи, 6 – боковина ящика, 7 – лицева панель ящика

кової лицьової (власне матрацної) і двох торцевих широких панелей. За рахунок цієї гри рівнів досягається цікавий ефект: з торця конструкції приховується рознесеність у висоті обох рівнів, а з лиця, навпаки, вирається додаткова висота для малюка, який користується нижнім ліжком.

Тепер про спосіб з'єднання елементів між собою. Тут ймовірні варіанти. Найбільш раціональний – спочатку збирати бокові панелі зі стояками, а потім кріпити торцеві панелі до бокових: конструкція вийде більш жорсткою і надійною. З'єднувати бокові панелі зі стояками вигідніше, тому що вони – несучі: на них (точніше, на прикріплені до них зсередини бруски) опирається підматрацна рама. У верхнього ліжка таким чином вийде як би два коробки: один утворюють вузькі панелі, другий – широкі торцеві. А у нижнього ліжка вузькі торцеві панелі знаходяться ззовні коробка, і це не випадково, тому що у них своя специфічна роль: прикріпле-

Рис.2. Підліжковий ящик

ні (на шипах або мебльових болтах) своєю нижньою половиною до стояків нижнього ліжка, вони перекривають місце стику двох рівнів. Завдяки цьому утворюється розпірка, яка виключає поперечне зміщення стояків верхнього ліжка відносно нижніх. Вставлені у місцях стику шипи запобігають зсувам по поздовжній вісі.

Усі панелі між собою з'єднуються шипами з клеєм; до стояків їх краще кріпити мебльовими болтами із декоративними округлими голівками.

Є ще одна особливість у цього двоповерхового комплексу: під нижнім ліжком знаходиться довгий ящик для білизни (він може бути використаний і для зберігання іграшок).

Декілька слів про оздоблення. Після старанної поліровки заготовок перед їх кінцевою збіркою в двоповерховий комплекс усі елементи в декілька шарів фарбуються емалевими фарбами, краще різних кольорів. Це приховує громіздкість конструкції та додає їй привабливості.

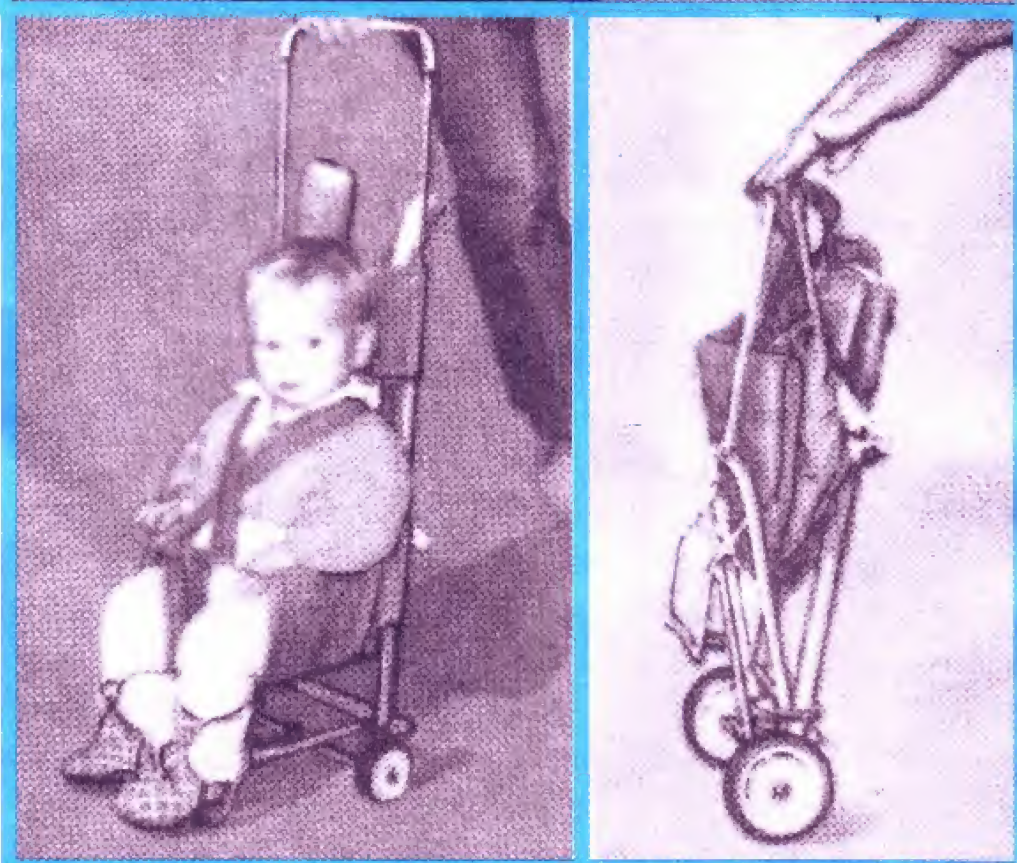
У похід - з малюком

Безмежна радість приходить у дім з появою малюка! Та не менше і труднощів та проблем. Тому молодим батькам доводиться відмовлятися від бага-

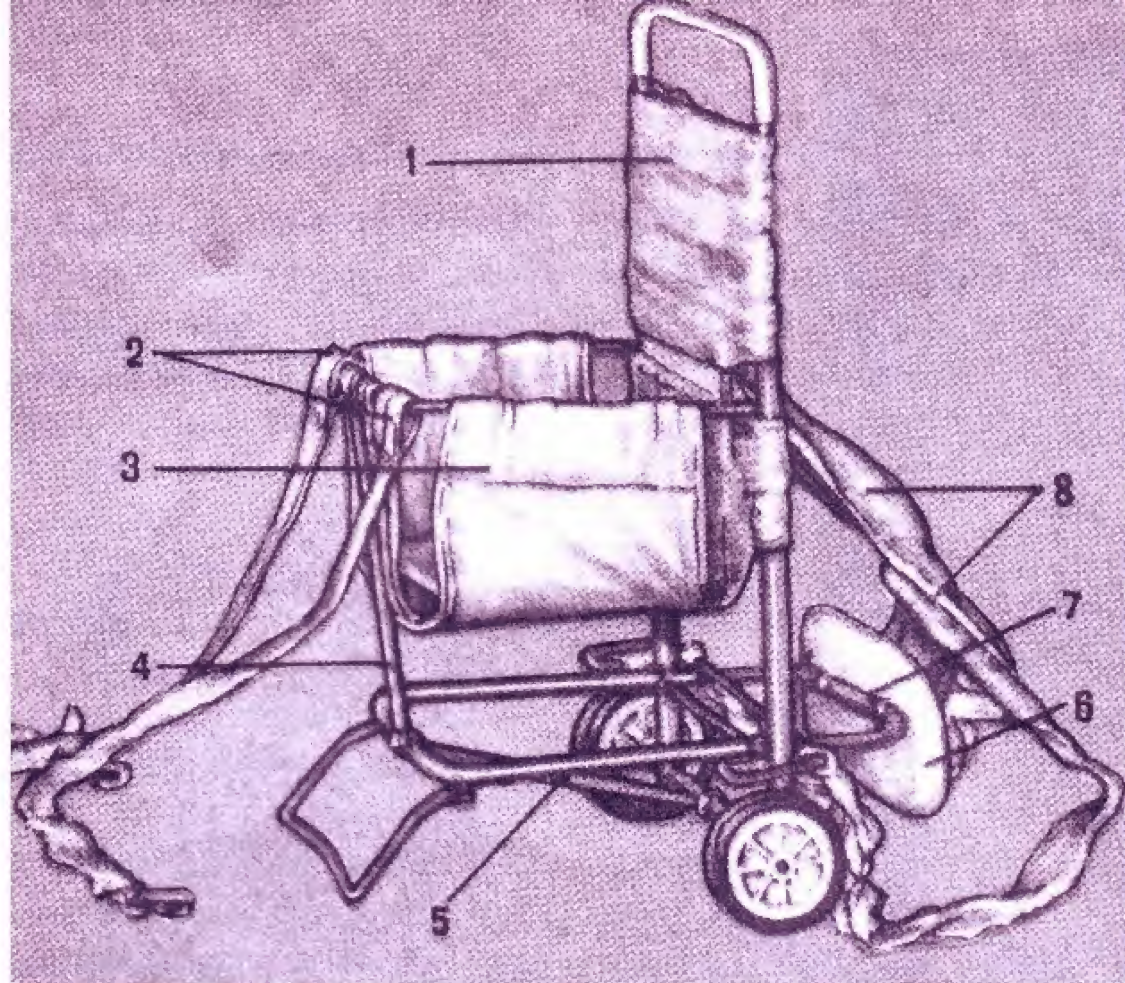
тьох звичних розваг. Але ті, хто найбільше полюбляють активний відпочинок, туризм, вже через рік вирушають в похід всією сім'єю. Безумовно, маленький мандрівник не зможе подолати складний і довгий шлях своїми ніжками. Але у зручному кріслі за спиною тата він з задоволенням здійснить прогулянку у ліс, по гриби чи ягоди і навіть похід по далекому маршруту. На жаль, рюкзаки для перенесення дітей, що продаються у магазинах, не зручні, а складні візочки взагалі не придатні для такої справи.

Тому пропонуємо виготовити власноручно переносний візочок-стілець, який має безліч важливих для туриста переваг. Він просто складається і важить лише 2 кг. По гарній дорозі в ньому буде зручно перевозити малюка, а по вузьких стежинках переносити його на спині чи на грудях. В останньому випадку за спиною звільнюється місце для рюкзака.

Основа конструкції - складний візок для перевезення сумок, що випускається промисловістю. Для переобладнання його у переносний стілець шарнірно встановлені верхню і нижню рамки треба з'єднати у центрі сталюю трубкою. Пошите з брезенту сидіння з підкладеною знизу та біля спинки фанерною основою надівається на верхню рамку. Відкидну підпірку візка, яка стає підніжкою доцільно замінити на більш міцну (краще із сталеві трубки). Підголовником слугуватиме брезентове кільце, що надівається на трохи висунуту вгору ручку. Для зручності перенесення зі зворотного боку візка вниз треба встановити підпірку - металеву рамку з вузькою фанерною пластинкою, яка обшивається поролоном і брезентом. Її стержень відповідає внутрішньому діаметру нижньої рамки, тому підпірка при необхідності легко знімається. Плечові ремні від рюкзака кріпляться до основи візка. А для додаткової безпеки дитини крісло

Основні елементи візочка.

1- підголовник з тканини; 2- ремні безпеки; 3- брезентове сидіння з фанерною основою; 4-стояк; 5- підсилена тяга підніжки; 6- поясна підпірка; 7- дуга підпірки; 8-плечові ремні.

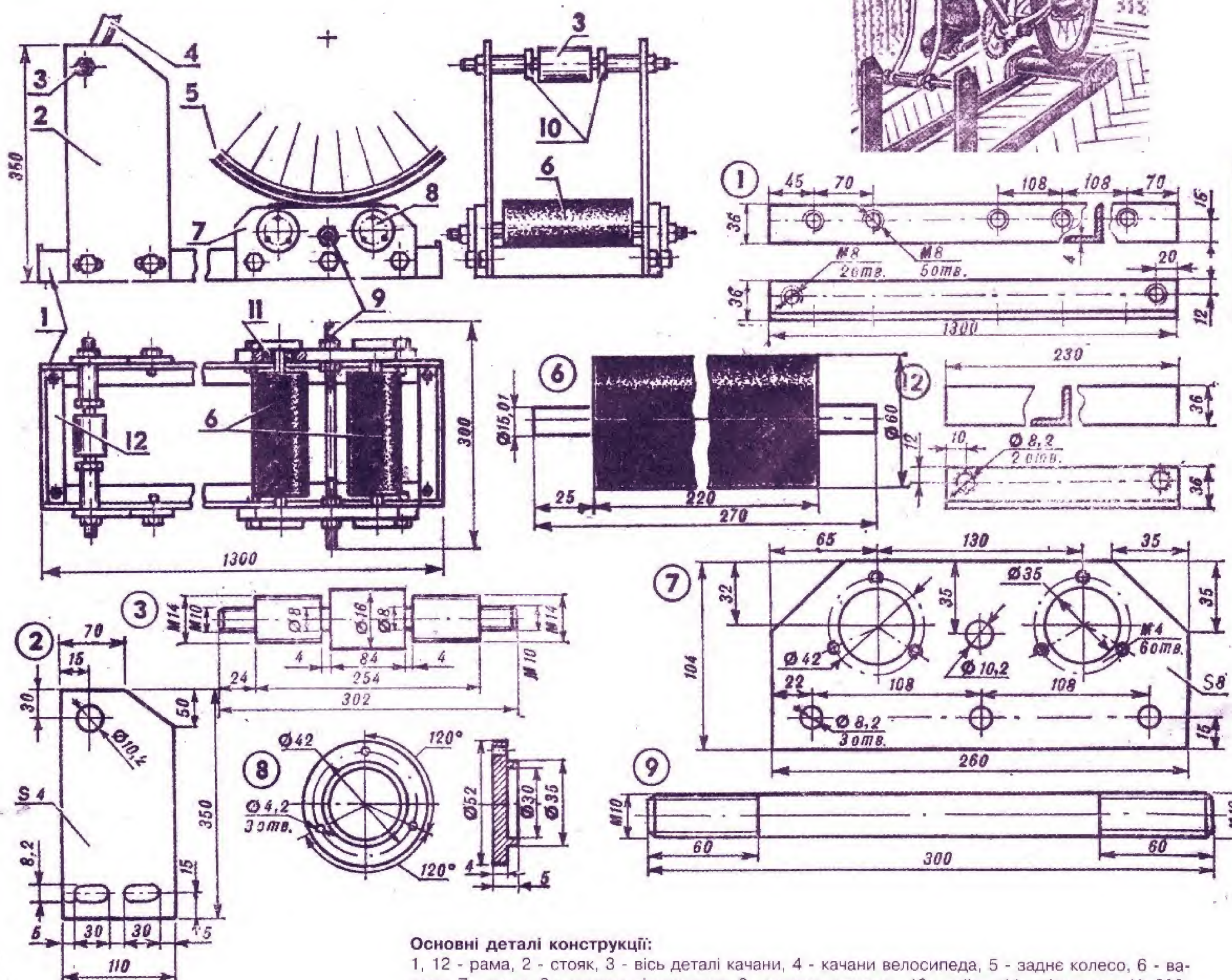
обладнується прив'язними ремнями з карабінами.

Велотренажер

Ранкова гімнастика, біг, лижні зимові і піші літні прогулянки, поїздки на

велосипеді - ефективні засоби зміцнення здоров'я.

Основні деталі конструкції:

1, 12 - рама, 2 - стояк, 3 - вісь деталі качани, 4 - качани велосипеда, 5 - заднє колесо, 6 - валики, 7 - щоки, 8 - кришка підшипника, 9 - стяжна шпилька, 10 - гайки, 11 - підшипник № 202.

Однак користування велосипедом часто залежить від умов дорожнього руху, погоди тощо. У таких випадках допоможе велотренажер, нескладну конструкцію якого ми хочемо запропонувати. Він простий у виготовленні, зручний в експлуатації, має невелику масу (у межах 10 кг), для нього знайдеться місце у будь-якій квартирі, оскільки він займає мало місця (300х1300 мм). На складання не буде потрібно багато часу чи дефіцитних матеріалів. І що важливо - основну частину його складає... сам велосипед, причому будь-який. Перетворення його на тренажер займає буквально

дві-три хвилини і зводиться до зняття переднього колеса і закріплення качани на стійці тренажера.

Підставка тренажера - рама зі сталевих кутиків 36х36 мм: дві бічні подовжні довжини 1300 мм і дві поперечні довжини 230 мм. До бічної спереду пригвинчуються два дюралюмінієві стояки з віссю між ними, на яку кріпиться передня вилка велосипеда. На іншому кінці підставки встановлюється опорний вузол з обертовими гумовими валиками - на них спирається заднє колесо. Осі валиків входять у підшипники, встановлені в дюралюмінієвих щоках вузла. Як ва-

лики використані старі віджимні валики від пральної машини. На велотренажері передбачена і можливість регулювати навантаження: змінювати зусилля, необхідні для прокручування заднього колеса і валиків. Для цього між останніми встановлена стяжна шпилька: закручуючи її гайки, збільшуємо навантаження, відкручуючи - зменшуємо.

Така установка дозволяє проводити тренування незалежно від погоди, полегшує відновлення сил після хвороби, допомагає підтримувати форму людям похилого віку, яким уже важко користуватися звичайним велосипедом.

АМОРТИЗАТОР ДЛЯ ДВЕРЕЙ

Дверний амортизатор:

1 - кронштейн, 2 - хомут, 3 - заглушка 4 - циліндр, 5 - манжета, 6 - пружина, 7 - кришка, 8 - вушко, 9 - кутик, 10 - отвір $d = 1-2$ мм

Не кваптеся викинути старий автомобільний насос, з нього можна зробити прекрасний амортизатор для дверей. Для цього необхідно відпиляти нижню частину циліндра, видалити ручку і установити на її місце вушко. Якщо потрібно, то стару, спрацьовану

манжетку треба замінити новою, встановивши попередньо на шток пружину. В обрізаний кінець циліндра вставляють гумову заглушку і фіксують її цвяхом. Для виходу повітря в циліндрі просвердлюють невеликий отвір діаметром 1-2 мм. Залишається тіль-

ки вирізати з листового матеріалу кронштейн, хомут і кутик, а потім скласти конструкцію й установити її, як показано на малюнку. Двері повертаються в закрите положення під дією пружини, а повітря, яке служить амортизатором, поступово виходить через отвір.

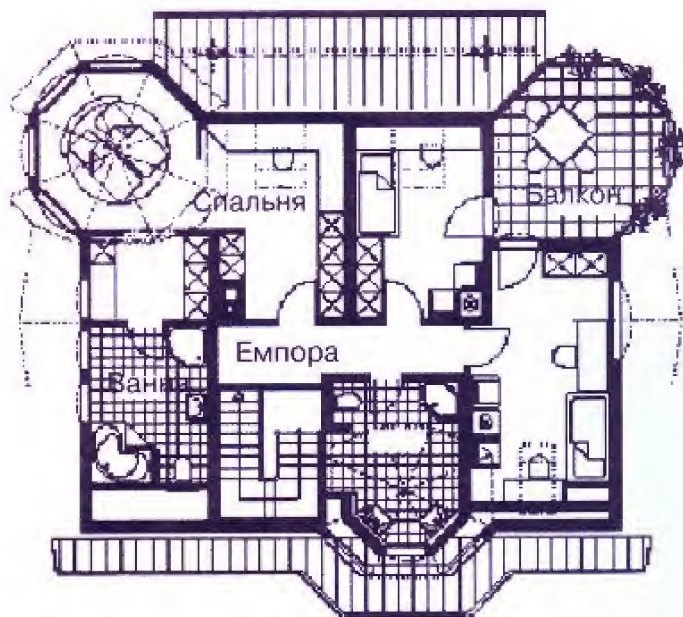
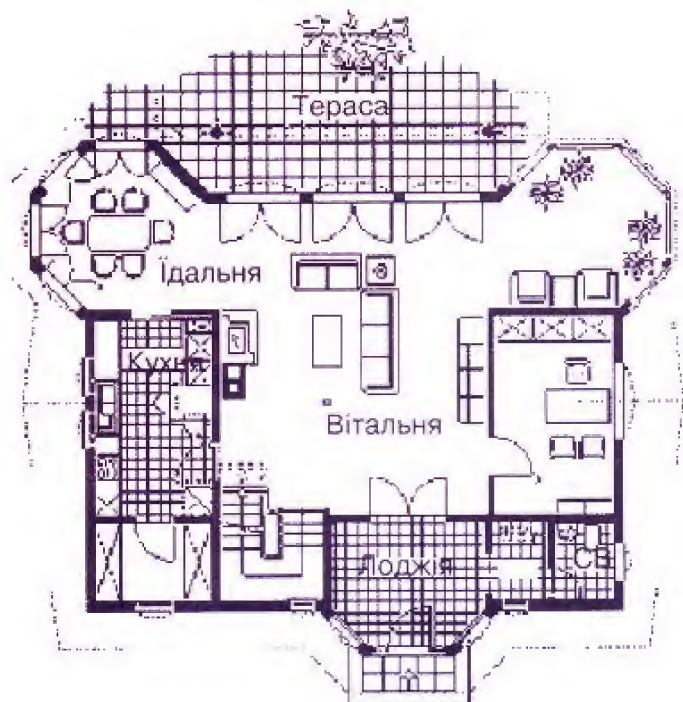
ЯЛИНКА У ПАПРОНІ

Тим, хто любить зустрітати Новий рік з живою, не штучною ялинкою, пропонуємо виготовити нескладне пристосування для її встановлення. Воно нагадує звичайний трикутчастий патрон для затискання інструменту. Як корпус пристосування використовують відрізок труби 114х4,5 мм довжиною 120 мм, у якому просвердлюють три

радіальних отвори і нарізають у них різьбу М8. Корпус приварюють до підставки - сталеного диску 160х5 мм. Затискні кулачки вигинають з листової сталі товщиною 2 мм. Гнізда під болти можна зробити різними способами: найпростіший з них - приварити до кулачків короткі відрізки трубок. Якщо ви хочете, щоб лісова красуня обер-

талася, то пристосування легко з'єднати з механізмом обертання, треба лише передбачити в підставці отвір під фланець редуктора. І ще одна порада: щоб ялинка не обсіпалася, всередину корпусу варто регулярно підливати воду. Тому місце з'єднання корпусу з підставкою повинне бути герметичним, а саме пристосування ретельно пофарбованим.

Загальна площа — 99,7 м².
Лоджія — 9,2 м².
Туалет для гостей — 2,36 м².
Гардеробна — 2,36 м².
Передпокій — 11,06 м².
Кухня — 12,27 м².
Їдальня — 12,53 м².
Житлова кімната — 32,54 м².

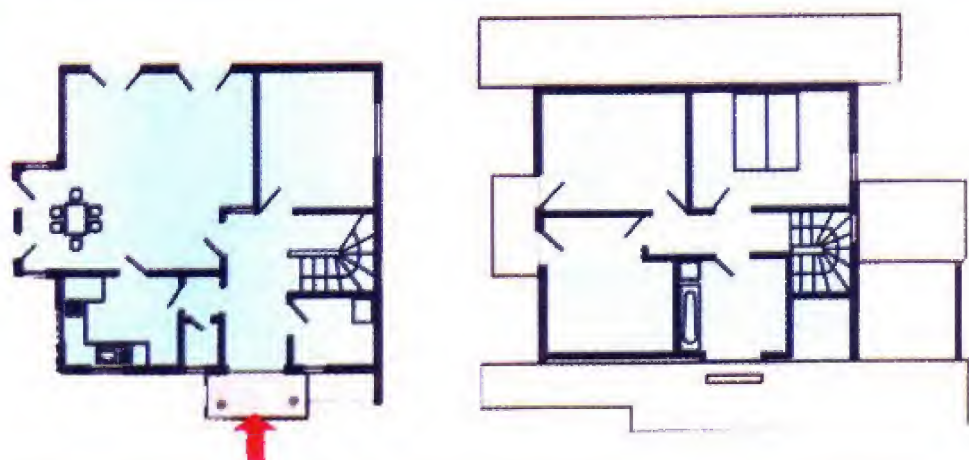
Кабінет — 12,51 м².
Комора — 4,87 м².
Емпора — 6,9 м².
Ванна — 8,75; 9,6 м².
Спальня — 22,76 м².
Дитячі — 11,14; 16,08 м².
Загальна площа мансарди — 80,47 м².

Житлова площа 140 м²
Ціна в Німеччині 276000 DM

ПЛАН ПЕРШОГО ПОВЕРХУ

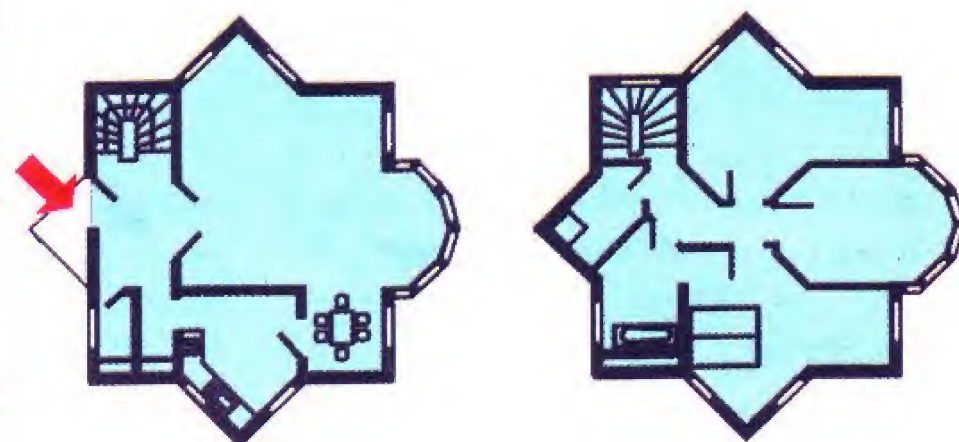
ДРУГОГО ПОВЕРХУ

Житлова площа 150 м²
Ціна в Німеччині 246000 DM

ПЛАН ПЕРШОГО ПОВЕРХУ

ДРУГОГО ПОВЕРХУ

Сад – із камінців

Ви побудували ошатний дачний будиночок, а можливо й власний дім. Тепер слід потурбуватися про те, щоб надати присадибній ділянці гарного естетичного вигляду.

Перш за все потрібно напружити фантазію і уявити, яким ми хочемо бачити свій двір.

Існує два види планування рокаріїв – природній, що наближається до природніх мотивів і геометричний – на терасах, вздовж сходів.

Рокарії іноді організовують на розвалинах старої будівлі і біля кам'яних опорних стін.

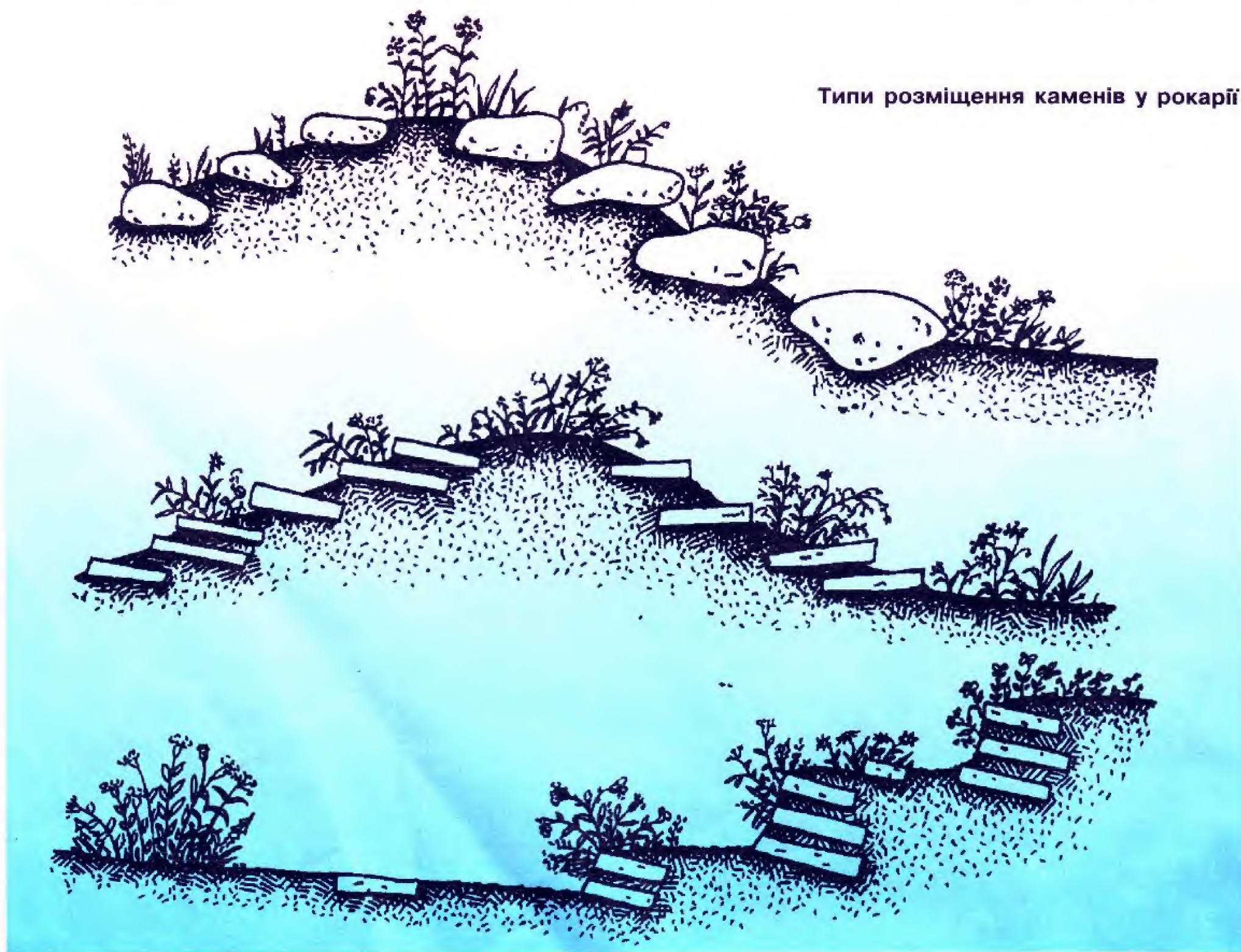
У рокаріях між каменями висаджу-

ють цвітіння висаджують цибулинні і бульбоцибулинні рослини. На літні площі під ними засаджують одно-річними квітковими або бордюрними рослинами.

Розміщують рослини в рокарії окремими групами на площі в 1-3 кв.м.

Створивши рокарій у дворі, ви знач-

Типи розміщення каменів у рокарії

Цікавою формою квіткового оформлення прилеглої території є кам'янистий сад – рокарій. У таких садів є ряд переваг: їх можна розмістити на ділянках не придатних для господарського використання (схили, відкоси, тераси, сходи); під них можна використати як маленькі ділянки в декілька метрів, так і більші – на схилах, відкосах.

головним чином, низькорослі напіввисокі багаторічники і лише на великих ділянках – невеликими групами високі багаторічники.

На південних схилах чи терасі висаджують світлолюбиві і посухостійкі види, тоді як на північних і північно-західних – тіневитривалі, відносно вологолюбиві види. Часто для весняно-

но поліпшите благоустрій своєї присадибної ділянки, покращите настрій собі, своїй родині і друзям, що навідаються до вас.

Гурська З.І.,
методист Хмельницького
еколого-натуралістичного центру
учнівської молоді

Майданчик для відпочинку

Вміло організований шматочок землі, відведений для відпочинку, з часом віддячить вам позитивними емоціями та наснагою. Простір з природним рельєфом має найбільшу кількість варіантів оздоблення. В місцях перепаду землі влаштовують підпірні стінки, сходи, пандуси, через водні перепони перекидають містки. Однак всі ці елементи благоустрою можна створити і штучним шляхом. Наприклад, таким чином, як показано на мал. 1а, де рельєф виконано з бетонних гладких стінок, на яких висаджені квіти різних порід. Квіти одного кольору утворюють смуги, що дає можли-

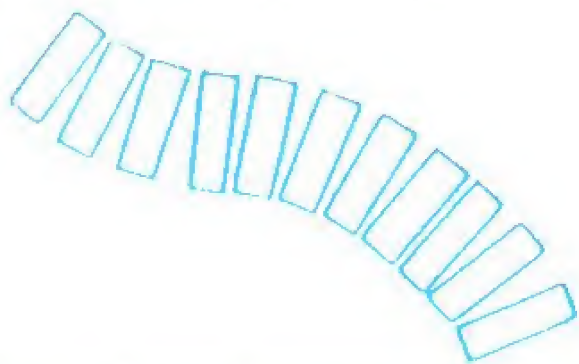

Рис. 1 Покриття з прямокутної плитки 75x25 см, або з цегли, що викладається на ребрі 25x12 см.

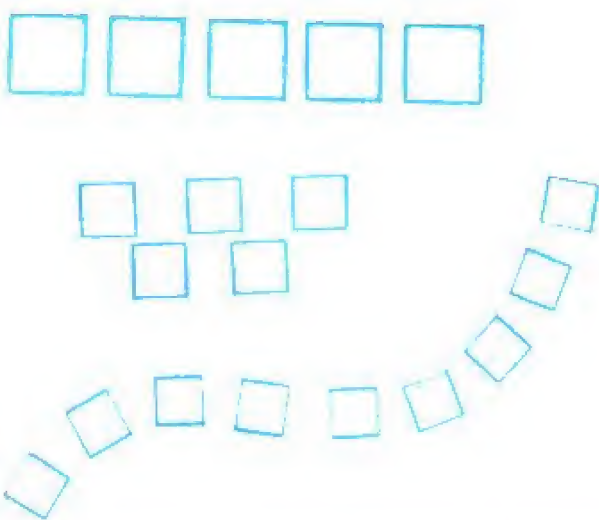

Рис. 2 Покриття з плитки квадратної форми 30x30, 50x50, 75x75 см. Зовсім невеликі плитки можна розташувати "в розбіжку", тобто з невеликим зміщенням, що розраховане на довжину кроку людини.

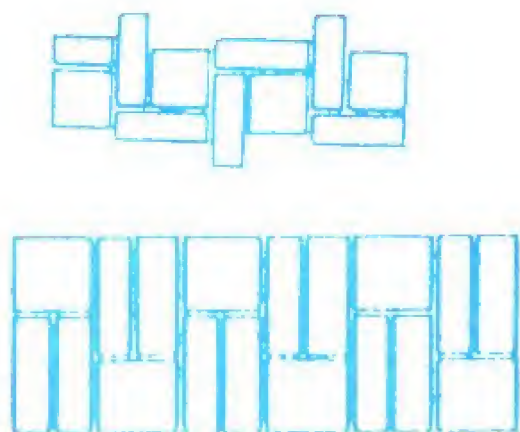

Рис. 3 Поєднання прямокутної та квадратної плиток в один малюнок. Можливе застосування цегли.

вість поєднати їх в єдину композицію. Штучний невеликий басейн перегороджує шлях до альтанки. Цю водну перепону долає дерев'яний місток (мал. 1,б,в).

Велике значення в організації простору має характер покриття, вибір мостіння для різних за призначенням куточків. Тип мостіння допомагає визначити головний напрямок руху, підкреслити особливе значення об'єкту, розрізнити зони пішохідного простору. Нарешті, його різноманітними видами можна скласти, немов мозаїкою, цікавий малюнок горизонтальної площини майданчика відпочинку. На мал. 1а використано покриття типу ФЕМ (фігурні елементи мостіння) і звичайний гравій з доріжкою, яку викладено з плоских камінців різного розміру. Напрямок руху підкреслюють невибагливі світильники білого кольору, що підкреслюють контраст з зеленим газоном.

Прості плитні покриття, викладені з невеликою часткою фантазії, можуть надати вашому саду неповторності, збагатити композицію покриття майданчика відпочинку (рис.1,2,3). Биту плитку різних розмірів, або брекчію необхідно викладати в малюнок з певною закономірністю (рис.4,5,6).

Звернемо увагу на деякі елементи та споруди, якими можна оперувати при проектуванні майданчика для відпочинку.

Пергола - тіньовий навіс - легка споруда з дерева або металу у вигляді альтанки, галереї або навісу з решіткою зверху замість покрівлі. Перголи озеленяють рослинами, що в'ються або спираються на них. Обвита рослинами пергола перетворюється в затишне місце відпочинку на свіжому повітрі. В деяких випадках перголи використовують як коридор-перехід або зелений тунель для сполучення між архітектурними об'єктами або функціональними зонами. В такому разі пергола виконує роль транзиту, тому наявність в ній ослінчиків недоречна.

Трельяж - легка дерев'яна або металева решітка для вертикального озеленення рослинами, що в'ються.

Вона може бути розташована при стіні або окремо. Малюнки її елементів не потрібно робити складними, тому що вони закриваються стеблами та листям рослин. Переносний або стаціонарний трельяж може бути зручним куточком затишного відпочинку, де можна позагоряти або навпаки сховатись від сонця, на невеличких садових ділянках, які з усіх боків оточені сусідами. Трельяж може огородити господарчі споруди, ефектно акцентувати вхід до дитячого майданчика або просто прикрасити будь-яку частину саду.

Кашпо - квітник, що розташований у невеликій ємності. Це може бути чаша чи ваза з ґрунтом, куди висаджують квітучі рослини. Такі квітники мож-

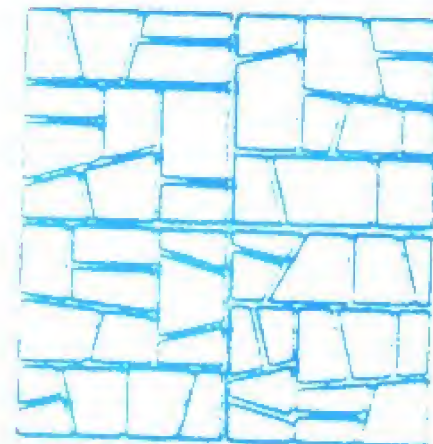

Рис. 4. Покриття з брекчії. Плитки неправильної форми укладені у квадрати.

Рис. 5 Покриття з брекчії різного розміру. Малі камінці укладаються хаотично між смугами, що викладаються великими плитками.

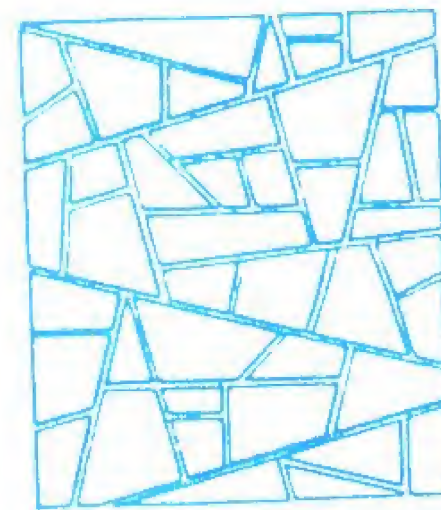
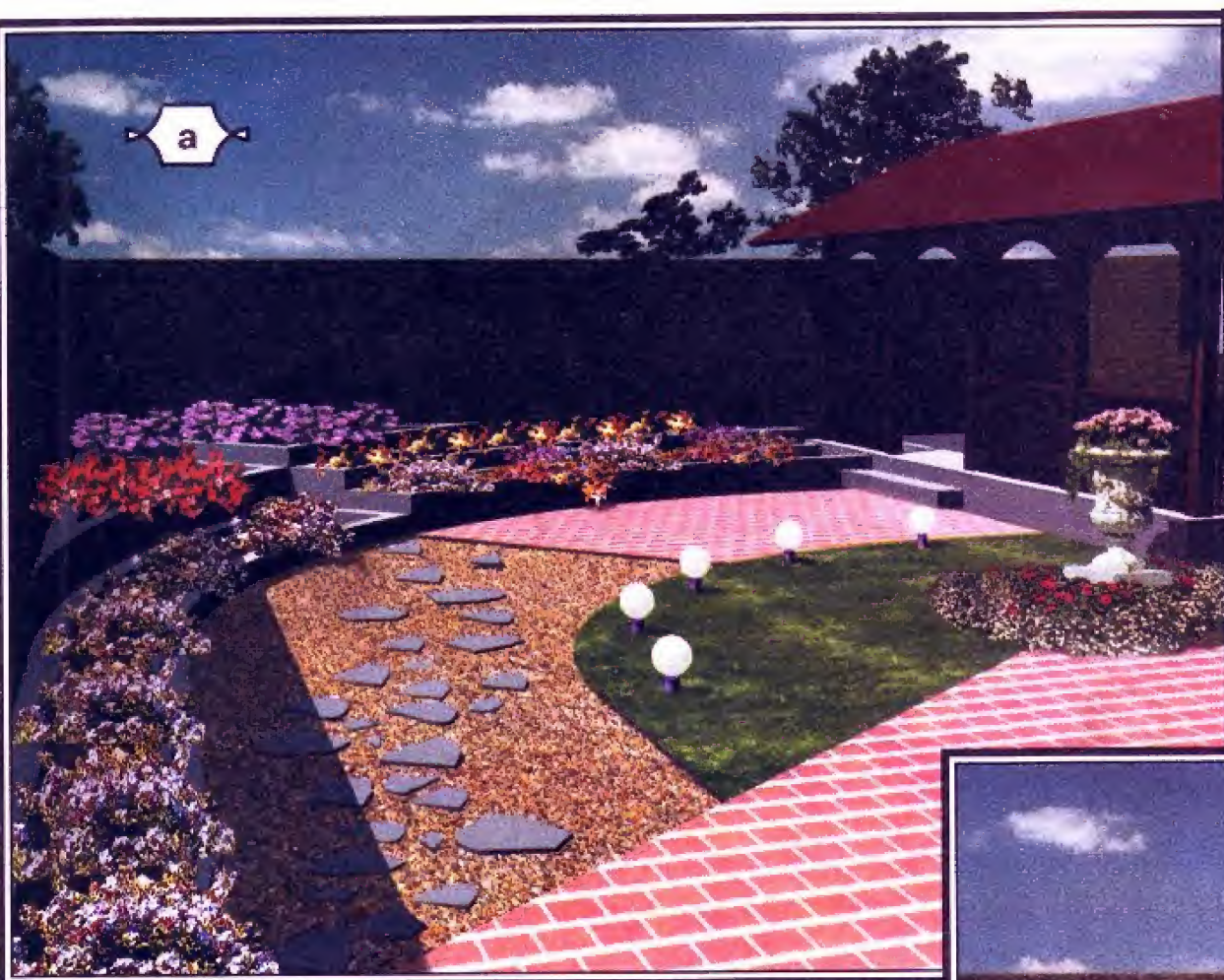
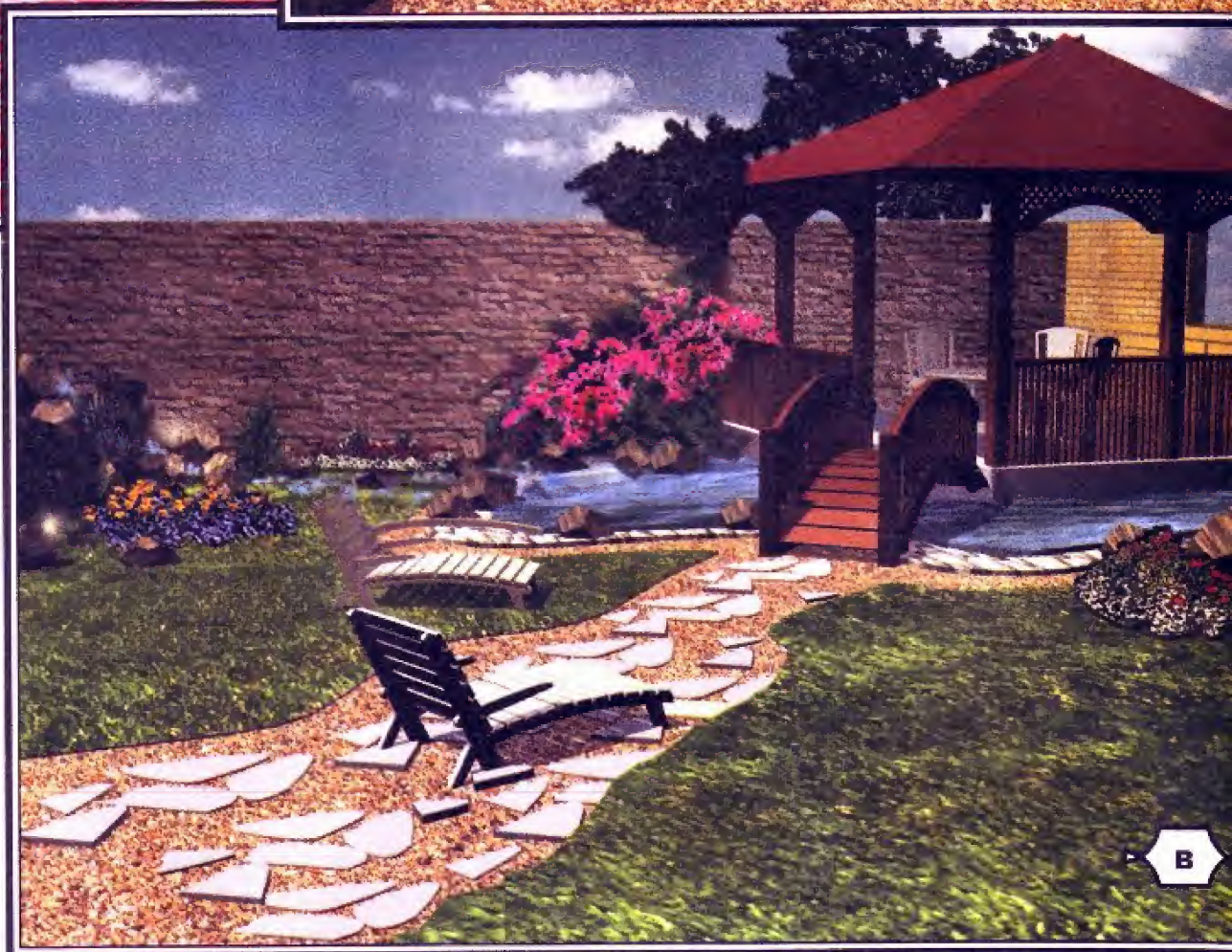

Рис. 6 Покриття типу "мозаїка". Плитки брекчії розташовані в ділянках, що розділені між собою прямими лініями.

Мал. 1 Три варіанти вирішення благоустрою невеличкого майданчика для відпочинку.

Мал. 4 – пологі сходинок в поєднанні з підпірною стінкою. В композиції поєднано два матеріали: червона цегла і бетонні плити на приступах.

Мал.2,3 – невеличкі альтанки на двох, які можна перенести в будь-яку частину саду і зорієнтувати так чи інакше відносно сонячних променів.

Мал.5 – альпійська гірка кутової композиції. На фоні світлого каміння чітко відокремлюються групи рослин насиченого кольору.

Мал.6 – Трельяж, який водночас є і альтанкою з покриттям у вигляді перголи. Споруда, що може прикрасити вашу ділянку, акцентувати вхід, відокремити якусь зону чи прикрити господарчий блок.

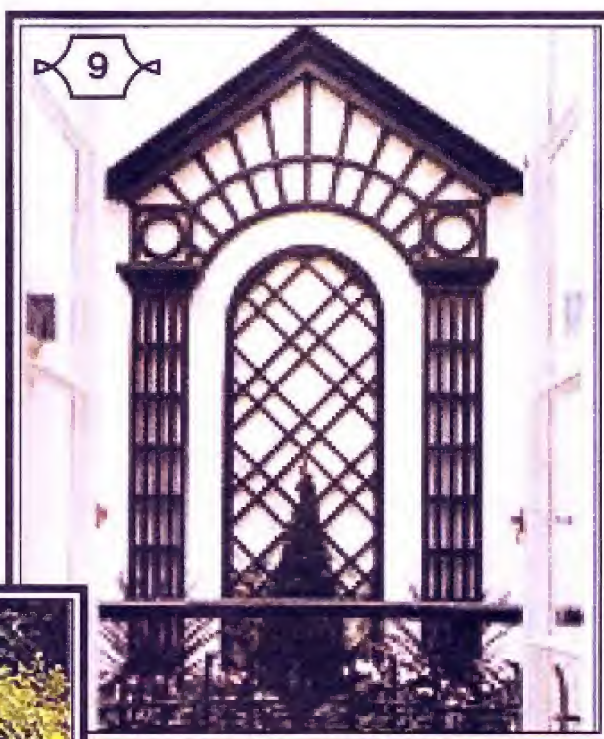

Мал.7 – трельяж - стінка з кольоровою вставкою у вигляді вітражу.

Мал.8 – майданчик для відпочинку, що має досить простору стаціонарну альтанку і квітник-кашпо простої прямокутної форми, який фіксує кут і є перехідним елементом між бетонними плитами і газоном. Майданчик доповнено металевими ґратами та світильниками.

Мал.10 – невеличка декоративна стінка, що складена з природного бутового каменю, прикрашена цегляними квітниками. Такою стінкою доцільно відокремити будь-яку зону саду, наприклад, дитячий майданчик.

Мал.9 – трельяж пристінний, який можна розташувати і окремо. Має досить складний малюнок, тому не слід поряд з ним висаджувати рослини з густим листям.

на виконати з бетону з рівною поверхнею або з рельєфним малюнком; з однорідної бетонної маси, або з мозаїчними краплинами мармурової чи гранітної крихти, морської гальки, керамічної плитки. Кашпо встановлюють на доріжки, серед зелені, щоб сконцентрувати увагу на оригінальній рослині. Вони надають кольорового акценту сходам чи підпірним стінкам.

Підпірні стінки захищають територію при великих перепадах висот від сповзання ґрунту, тому вони здійснюються як інженерні споруди. При малих перепадах висот земля підпирається бортовим або природним камінням з різноманітними формами обробки та кладки.

Зиміна С.Б.,
канд. архітектури
тел. 296-14-17

10

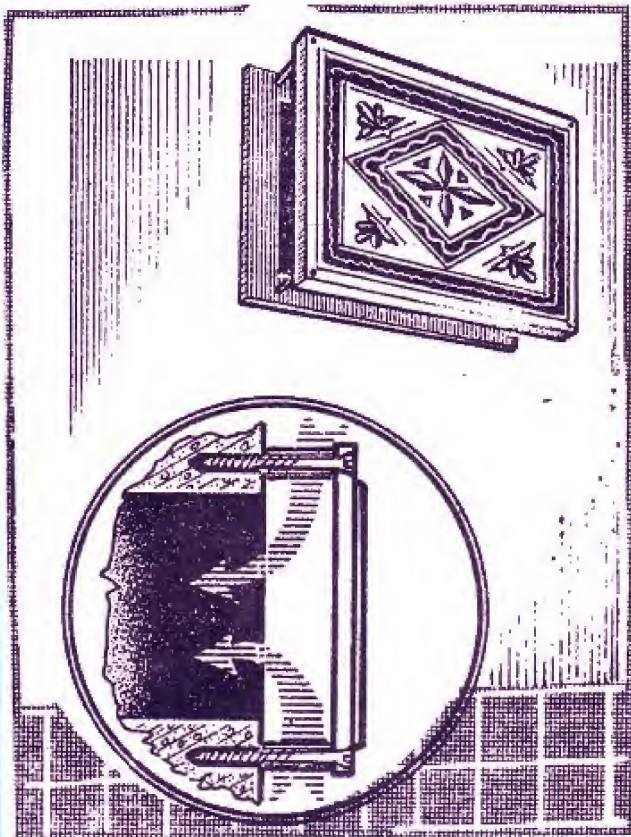
11

Мал.11 – фрагмент ділянки з підпірними стінками, які виконано з природного каменю та цегли. Малюнок підпірної стінки з каменю створено поєднанням рядів з каміння невеликої товщини з рядами каміння значного розміру.

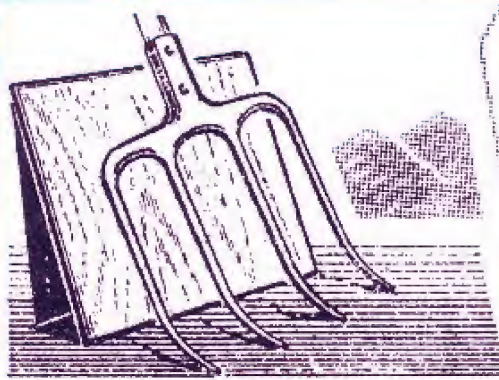

Чим замінити решітку?

Вентиляційні решітки не дуже прикрашають кухню. А якщо в квартирі газова плита, то всього за декілька тижнів вони перетворюються на осередки бруду, які потрібно постійно

прочищати. Щоб уникнути цих проблем рекомендуємо взагалі відмовитись від решіток. Замість них перед вентиляційним отвором встановіть на деякій відстані від плити з'ємну декоративну панель. Повітря без перепон може проходити до вентиляційної труби, а отвір буде надійно схований за екраном.

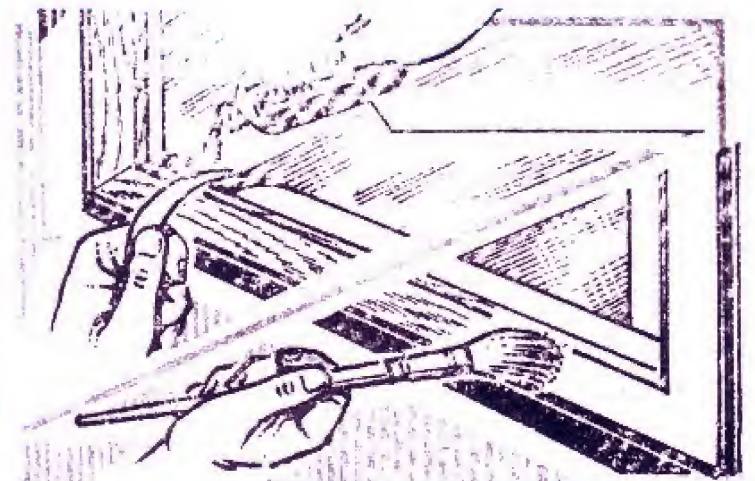
Лопата з вил

Якщо у вас під рукою є лист металу чи обрізок фанери, вставте їх поміж зубців вил - ви отримаєте прекрасну лопату.

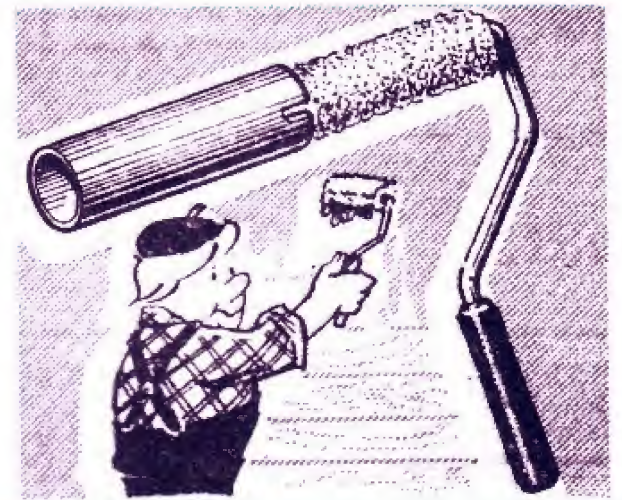
Економте свій час

При фарбуванні віконних рам доводиться захищати скло, бо видаляти засохлу фарбу досить складно і трудомістко. Нанесіть на скло тонкий шар резинового клею і наклейте по краях смуги паперу. Після того як фарба трохи підсохне, зніміть папір, а клей скатайте руками чи гумкою.

Чистота - запорука якості

Справжній майстер завжди тримає свій інструмент у чистоті. Старанно промитий валик іншого разу знову дасть рівномірне покриття. А щоб він не запилювався під час зберігання, можна виготовити для нього найпростіший чохол з обрізку алюмінієвої чи пластмасової труби.

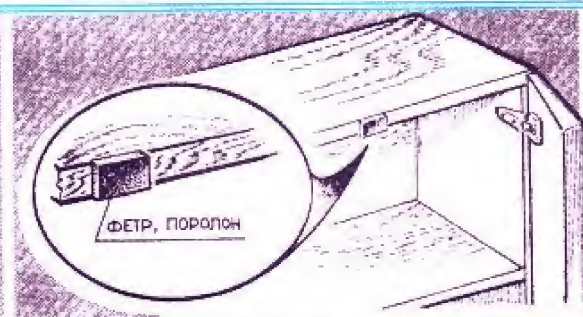
Розшиває ... ложка

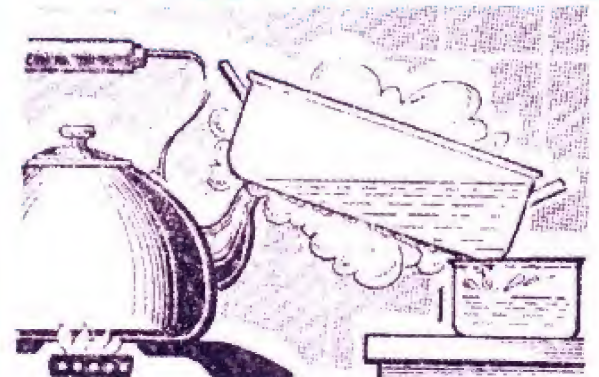
При кладці цегли, обробці стін кахелем велике значення мають рівні красиві шви. За допомогою звичайної чайної ложки можна надати однорідної закінченості усій оброблювальній поверхні. Крім того, за допомогою неї можна також видалити залишки розчину.

Чим не амортизатор!

Зазвичай двері меблів навішуються на спеціальні меблеві завіси. Але в них є один недолік - при закриванні грукать. Щоб цього не відбувалося, пропонуємо в місцях дотику приклеїти шматочки фетру чи поролону.

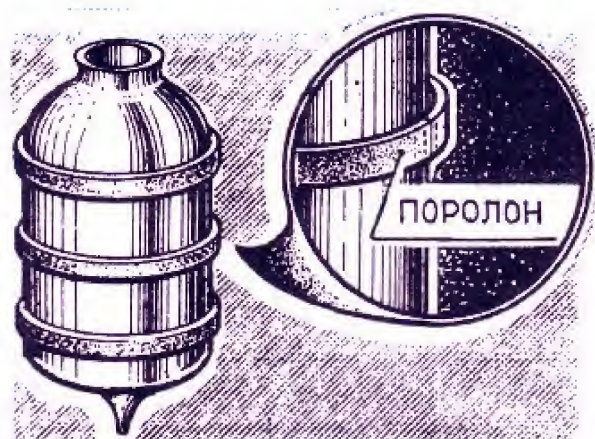
Каструля-дистиллятор

Часто для виготовлення хімічно чистих розчинів у домашніх умовах потрібно мати невелику кількість дистильованої води. Отримати таку воду нескладно за допомогою звичайного чайника і каструлі з холодною водою, якщо їх розмістити так, як показано на рисунку. Конденсуючись на дні каструлі, пар стече краплинами чистої води у підставлену склянку.

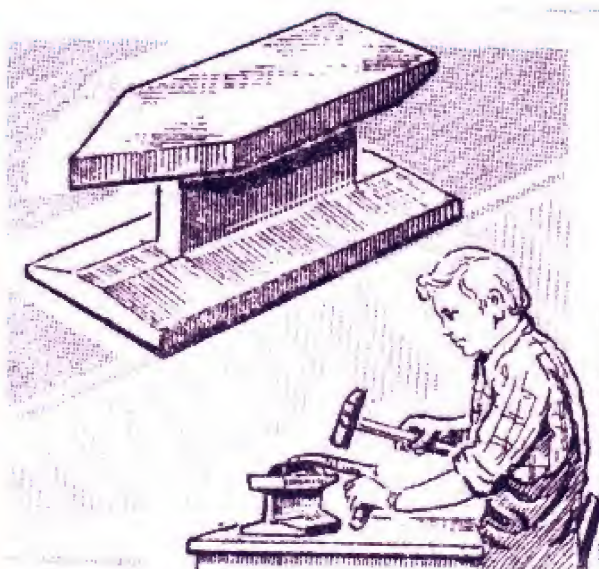
Збереження гарантуємо

Усім добрий термос, хіба що тендітний – і все через колбу: дуже вже вона крихка, особливо повна.

Зберегти колбу, не пошкодивши її властивостей, допоможуть поролоні кільця, пошиті з утеплювача для вікон. Тепер посудина сидить у корпусі щільно і надійно.

Домашнє ковадло

... необхідне кожному, хто майструє що-небудь з металу. Але де його взяти? Виявляється, його можна виготовити з шматка старої рейки. Достатньо лише зрізати автогеном непотрібні частини, надати заготівці необхідну форму, - і можна приступати до роботи.

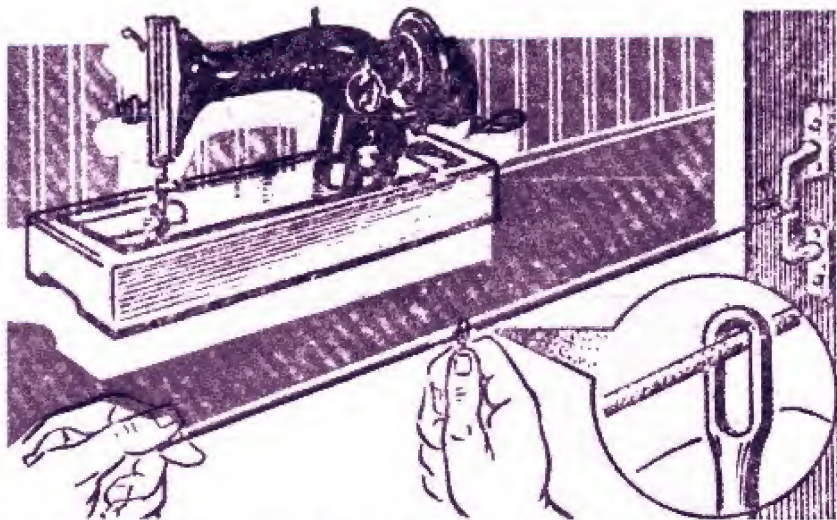

Пайоли на балконі

Звільнитися від сирості і бруду на балконі можна за допомогою дерев'яних решіток, якими покривається підлога.

Щоб нитка не рвалась

Часто нові, щойно куплені у магазині голки для швейних машин обривають нитку. Відбувається це через те, що краї вушка загострені. Усунути цей недолік можна за допомогою самої нитки, натертої пас-тою ГОИ. Роблять це так: один кінець нитки закріплюють, наприклад, на дверній ручці, а другий пропускають через вушко голки і натягують рукою. Декілька швидких рухів голки вздовж нитки, і краї вушка вже не будуть спричиняти обриви.

Наш ДІМ

№ 2, 2001

Головний редактор:

Петро Влас

Літературний редактор:

Валентина Кротенко

Верстка, дизайн,
макетування

Яни Дулицької

Тел./факс: 477-73-01

02094, Київ-94, вул. Попудренка, 52.

Передрук матеріалів із "Нашого дому" можливий лише з письмового дозволу редакції. Надіслані матеріали редакція не повертає. За зміст рекламних матеріалів відповідає тільки рекламодавець. Точка зору редакції може не збігатися з думкою автора.

© Журнал "Наш Дім"

№ 2, 2001

Тираж 14500 прим.

Журнал "Наш дім" можна передплатити у кожному відділенні зв'язку.

Передплатний індекс

74453, вартість

передплати 1 номера в 2001 році – **2,55** грн.

Періодичність виходу на рік – 6 разів.

Додаток до журналу

«Дім, сад, город»

Рег. KB № 812 від 07.07.94

Підписано до друку

Замовлення № 01-2052

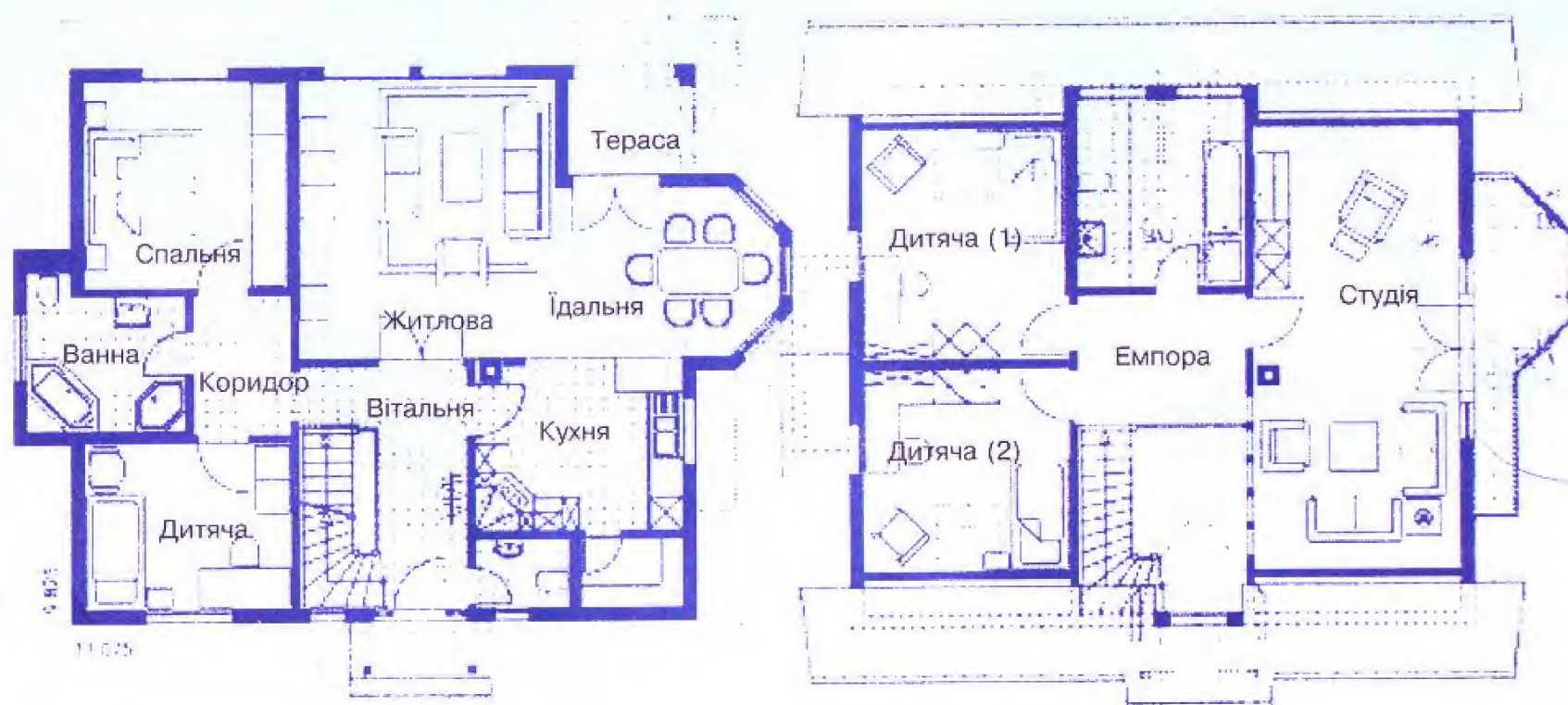
Друк ТОВ «Новий Друк»,

02094, Київ, вул. Магнітогорська 1,

тел. (044) 558-29-60

Своє мрія — в реалізації *

Туалет для гостей – 2,07 м².
Вітальня – 8,3 м². Коридор – 3,58 м². Ванна – 10,94 м².
Кухня – 11,04 м². Ідальня – 12,07 м². Житлова кімната – 23,74 м².
Спальня – 11,28 м². Комора – 2,25 м². Гардеробна – 6,09 м².
Загальна кімната – 91,96 м².
Емпора – 6,93 м². Ванна – 9,87 м². Дитяча кімната (1) – 12,24 м². Дитяча кімната (2) – 11,04 м². Студія – 23,84 м². Загальна кімната – 64,02 м².

*Можлива розробка інших варіантів планування, а також відповідної документації.

Чому все більше читачів цікавляться журналом "Наш дім"?

Тому що: 1. Багато читачів прагнуть здійснення своєї заповітної мрії — мати власний дім. А саме в цьому журналі даються поради щодо будівництва і облаштування омріяної власної оселі. Так, тільки в 2000 році тут представлено понад 30 проектів котеджів для приватних забудовників. У 2001 році їх буде наведено ще близько 40.

2. Тут вони знаходять рубрику "Як будують приватники за кордоном?". Ми працюємо за принципом: "І чужого навчайтесь, й свого не цурайтесь!"

3. Наші поради по облаштуванню житла мають практичний характер. Запропоноване легко повторити в домашніх умовах.

4. У журналі беруть участь дописувачі зі всіх куточків України. І ще й отримують гонорар. **МИ ДЛЯ ВСІХ, ХТО МАЄ ДІМ!**

5. Журнал - супердешевий! Вартість його передплати в 2001 році на 2 місяці **2,55** грн. (виходить 1 раз у 2 місяці). Передплатний індекс **74453**. Вигідно передплатити комплект журналів "Наш дім" і "Дім, сад, город" (присадибне і дачне господарство). Передплатний індекс **21871**. Вартість передплати комплексу на 2 місяці **5,50** грн.

ВИРІШУЙТЕ НА СВОЮ КОРИСТЬ!

Будуйте Свій Дім на міцному фундаменті, а не на піску!